

2
NIFFON NO COTŌBANI
YŌ CONFESION,

Vomōsu yōdaito mātā Confefor yori gōxensā cu me-
farūru tāmē nō canyōnāru giō giō nocōto dānguixā
no monpa no Fr. Diego Collado to yu xucqe Romā
ni voite cōre voxitāte mōno nāri. 1632.

MODVS CONFITENDI
ET EXAMINANDI

Pœnitentem Iaponensem, formula suamet lingua Ia-
ponica. Auctore Fr. Didaco Collado Ord. Præd.
Romæ à die 20. Iunij, anni 1632.

ROMÆ;
Typis & impensis Sacr. Congreg. de Propag. Fide.
MDCXXXII.
SUPERIORVM PERMISSV.

Imprimatur si placet Reuerendiss. P.M.S. Pal. Apost.

A. Torniellus Vicefg.

EX commissione Reuerendiss. P.M.S. Palatij Apostolici, *vidē* Formulam hanc confisendi & examinandi penitentem Iaponensem & nihil in ea reperi contra fidem vel bonos mores, imo satis necessariam iudicavi ad finem propagationis fidei in illis partibus. datum, in Collegio Mineruitano S. Thomæ Aquinatis, die 8. Iulij, anni 1632.

Fr. Bartholomæus de Echeueria Magister & Regens.

Imprimatur

Fr. A. Cellius Magister, Socius Reuerendiss. P.M.S. Pal. Apost. Ord. Præd.

PROLOGVS AD LECTOREM³

Quando iam Romæ artem Grammaticæ Iaponiæ typis mandabam, visum est bonum consilium, si ad verificandas prædictæ artis regulas, præter exempla & orationes in illa positas; aliquid aliud contexerem, vt ad praxim, stylo aliquantulum longiore, prædictæ reducerentur regulæ. Placuit autem hoc, non in dialogis materiam inutilem continentibus efficere; sed ordinando quandam confitendi, & fidei mysteria protestandi formulam, vt à principio auditus ministrorum & linguæ rebus, in quibus continuo debent exerceri, asuescant. Explicationem autem Latinam, congruam tantum, & non elegantem adiunxi, vt possint incipientes ex ea ad Iaponicæ orationis constructionem procedere, & modi loquendi Iaponici & eius consequentiæ vim facilius percipere, & intensius penetrare. Opus profecto paruum, sed difficile; tum ob materiam, tum etiam ex singulari linguæ Iaponicæ difficultate, & præcipue cum a decem iam annis eius vsum reliquerim: tam longo enim temporis interuallo linguam extraneam non amississe; sed illam sic conseruasse, vt sine aliquo adiutorio, artem grammaticæ, dictionarium tot millium verborum, & formulam confitendi & fidem protestandi, potuerim perficere, à Domino sine dubio factum est istud; & illi gratiæ debent referri. Vale Romæ in Conuentu Sanctæ Mariæ super Mineruam die 8. Iulij 1632.

4
Niffòn nò cotòba ni iò confesion vo mósu
 iòdai to màta confesfor iòri gò xensá cu
 mefarùru tàme nò can iònàru giò giò nò
 còto dàngui xà no mònpa no Fr. Didaco
 Collado to iù xùcqe Roma ni voite còre
 vo xitáte mòno nàri 1632.

P. Itçu, vel itçügòro confesion vo mòxi àtta ca?

R. Sorégaxíga cotòxi Deus no von jifino vie iòri Christian ni
 nàri maráxité gozàru iùie, ni, màda confesion vo mósáide
 gozàru.

R. Vel, vàrègd xigò ròcu nèn sàqi iòri Christian de vòri àtta
 rèdomo, go zónji nò gotòqu, padre sàma no von físcòcu
 ní iòtte, rèn rèn confesion vo mùxi àgue s tote, chicàra
 no voiòbi saicàcu ità ità rèdomo, tçuini sono chòbí ga
 gozaráide, ìma màde confesion vo mòxi àgue maraxenàn-
 dè gozàru.

R. Vel, vatacùxi ga jù gonen màie vò niuzzu vò sàzzucàri ma-
 ráxité gozaré domo, sòre và mùsàto fitonàmi ni tçucà-
 tçutta tocòrò dè; còno fòdo màde xpàn no von voxlie ni
 tçùite, imàda xica xica sùnbèt tòcuxin to mósu còto va
 gozaráide, Christian no guiò gui tatoicba, mainen, zzutçu
 xemète ichidò no confesion no coto, màta tòvo no go vò-
 qite vo tamòtçu còto, nando ni càma vàide, tãda vqi iò no
 nànde monà còto ni rã zzusa vátte macàri ité gozàru. Sà-
 ri nagàra còno giù go dàngui vo fucòxi vqe tamòtte càra,
 xingjú ni Deus ni tai xite xinjin no cocòro vo mòio vòxi,
 tocacu, dà jinàru goxò vo tafu càru t-me ni, màzzu Chri-
 stian no còto vo ichi ichi gättèn xi, mimòchi vo aratàme,
 còre ni nòmi xei jei vo tçucu saide va, to, vomòi atàtta ní
 iòtte, sòre càrà suna vàchi Christian no còto vo mna nà-
 rai maráxité màta confesion no càcügò mo itàitè gozàru.
 Sàri nàgàrà sùie no confesion và sòionèn no màie de go-
 zàtta.

P. Sàte mo sàte mo vòqinaru Deus no von jifi cana lma còto
 ni

MODVS CONFITENDI

& examinandi pœnitentem Iaponensem
formula suamet Lingua Iaponica.

Auctore F. Didaco Collado Ord. Prædicatorum
Romæ a die 20. iunij ann. 1632.

P. Quando fecisti confessionem Sacramentalem?

R. Ego ex Dei misericordia hoc anno Christianus factus, nunquam confessionem Sacramentalem feci: unde hac, quam modo incipio, erit prima.

R. Vel: etiam si a quatuor, quinque, vel sex iam annis fuerim Christianus, quia tamen sicut uestra experitur paternitas, sacerdotes ob persecutionem sunt absconditi, etiam si sæpius ad confessionem faciendam, quoad potui, diligentiam adhibuerim, non potui tamen occasionem nancisci: unde usque modo nondum sum confessus.

R. Vel: etiam si à quindecim iam annis fuerim baptizatus; quia tamen baptismum sine consideratione alios imitatus suscepi: circa Doctrinam Christianam usque ad dies præteritos nondum conceptum formaueram, neque curabam de Christianorum exercitijs sicut, verbi gratia, de confessione annuali; neque de decem legis Dei præceptorum obseruantia; sed sui tantus occupatus & intentus rebus momentaneis, & huius sæculi vanitatibus. Sed cum diebus elapsis Dei sermones audivissem, ita in cordis mei visceribus excitata est erga Deum animi devotio; quòd ex illo tunc decreuerim addiscere omnia & singula mysteria fidei Christianæ, ex quorum fide cum morum perfecti reformatione, & omni ex parte secundum, quod vires suspetent virtutum exercitio, possem meam salutem æternam operari, unde ex tunc omnia didici, & ad confessionem eam me etiam disponere. Sed a quatuor iam annis non sum confessus.

P. O bone Deus, quam magna est misericordia eius! profecto non

po-

ni mō acu butō quasō tçutanāi tōganin, Deus vo somūqi ta-
te matçiri, sōno go voqite ni jro vāide acu sēqi ni tōgiacu
xite iru tocōro ni; caiette Deus, foreni, go von vō fōdo
cōxi, von ficārī de terāxi, mātā banji canāi tamō von chi
cāra vomotte sōno cocōro vo, vo nauōxi aratāme, goxō
vo tafucāru iōni gracia vo atāie cudafarūru cōto gōngōni
vojobānu von auarēmi de gozāru. Xite? sō āruga: sadamē-
te oracio to, mātā fides no giō giō vo cōto comacāni voxiri
ārō mādē. (ru.

R. Nācanāca tabūn Deus no vo cōto vōba xiri maraxitēgoza-
P. Deus tō mōsu va nānde gozāru ca ?

R. Deus to mōxi tatematçūru cōto va banji canāi tamō, io-
rōzzu no mina mōto, tēnchi xinjra mānzō vo tçucūri, sōre
sōre no go facarāite, fajime mo nāi fatēximo nāi go sōtūi
vōncātā de gozāru.

P. Sārēba: Deus va icūtçu de gozāru zo ?

R. iia iia: Deus no sōntāi va tāda go ittāi de gozāru.

P. dōcū de qiqi marasūru mo; sōno sātāga gozarānu: tocācu
mitçu tō qiqi voiōbi maraxitē gozāru.

R. vō sōno vo cōto de gozāru; guioi nō gotōqu, Deus no vō
cotovāri ni tçuite, mitçu, tōmō goittāi tōmō qicōie ma-
rasurē domō, mitçu to mōsu tōqi va, Deus no persona no
von tocōro ni atāri marasuru, mātā goittai to ūqe tamōru
va, Deus no diuinidad to ippa, go fontāi ni ai canāi tamō
to Christian mina gattēn tçucamatçūru.

P. Xicāreba sōno sātā vo comacāni catātte tamōre.

R. quantāi nagāra vōxe nō gotōqu vo māie de vārerāga bñ-
chū ni xitāgātte michi bicarūru tāme ni mōxi āgue maraxō-
zu. Māzzu Deus muriō mufēn no von chiie, go facarāi, fu-
tāi no go anrācu go airēn go nhūvā, mātā facārī māxi ma-
sānu iorozzu no go jēndōcu sōno go sōntāi ni cōmōri ta-
mō cōto, cōre mātā goittai no tocōro mo gentio ni mādē
mo mei fācu gia: sārī nagārā mitçu no vo persona va cā-
cumbēt no xpātāru mono no funbet de gozāru. Sōre to
mōsu va, Deus mōxitā gotōqu go ittāi de gozarē domō,
sōno goittai va mitçu no per sonas, von vōia to, von vōia
no vōnco, to, mātā, von vōia to, von cō no tagāino gotāi
xēt de gozāru. sārī nagāra sōno personas no ūchi ni non uō-
ia uōba ichi ban no persona to, mātā uonco uo, niban to,

ma-

potest verbis explicari misericordia Dei, quam erga aberrantem, immundum, & miserabilem peccatorem ostendit, quem dum Deum offendit, deque eius mandatis non curat, eo quod in suis sit vitij immersus, Deus non cessat suis beneficijs afficere; imo cum sua illuminat luce, & sua omnipotenti virtute eius cor renouat, & conuertit: gratiamque ut saluetur infundit & misericorditer tribuit. Cum ergo pradieta sicut dixisti erga te acciderint: iam absque dubio scies orationes Christianas: & minutim de singulis fidei articulis notitiam habebis.

R. Ita est profecto: magna ex parte hac notitia calleo.

P. Quid ergo est hoc quod dicitur Deus?

R. Hoc quod Deus dicitur, est quadam maiestas omnipotens, principij omnium, qua caelestia & terrae & omnia, tam non viuentia, quam viuentia creauit, & de omnibus habet prouidentiam & curam, cuius sancta substantia neque principij neque finem habeat.

P. Quot ergo sunt Deus?

R. Non ita se habet res, essentia. n. diuina, eius substantia est una tantum.

P. Vt cumque de hoc auditur; non ita videtur referri: ego enim tres esse profecto audiui.

R. Profecto sicut vestra dicit Paternitas, verum est, quod quando de Deo fit sermo, & audiuntur tres, & una essentia, sed quando tres dicuntur hoc pertinet ad diuinas personas; quando vero dicitur una essentia, hoc intelligunt Christiani, ad diuinitatem, qua est diuina natura, pertinere: unde verificatur quod est tres personae, & vnus in essentia Deus.

P. Si ergo res in Deo ita se habent, referas ergo mihi obsecro singula minutatim.

R. Etiam si sit inurbanitas coram vestra paternitate de his sermonem me facere; dicam tamen ex diuinis quid sentiam, ut possim a vobis doceri & in illis manu duci. In primis quod ad infinitam & incomprehensibilem Dei scientiam, eiusque prouidentiam & incomparabilem gloriam, misericordiam, & suauitatem, & quoad omnia attributa immensa, qua in eius essentia diuina continentur; & quod ad eius indiuisibilem & unicam diuinitatem attinet, est res gentilibus, etiam nota; id vero quod Christiani in particulari de Deo credunt, est trinitas diuinarum personarum, hoc est, quod quamuis Deus, ut dixi, sit vnus; ista tamen vnica essentia diuina est tres persona, pater videlicet, & patris filius, & patris & filij recipi vocum amor; sic tamen est intelligendum, quod & si primam personam dicamus

mus

mata gotaixet voba sánbàn no persona to móxi nanòri tà-
 tematçurè dòmbò; von vòia Deus padre tomòsu fòn no Deus
 fonò von vòiano von cò mo Deus filio tomòsu fòn no Deus
 màta Deus padre to Deus filio no gotaixet spiritus to mósu
 sán bân no persona mo chòdo padre to , filio no goittái ni
 fon no Deus de gozàru màta von vòia vo ichibân , von cò
 vonibân, gotaixèt vo sánbàn no personato móxite mò; sòno
 mitçu no mi personas no ùchi ni còno guècai no dàndàn no
 ióna còrògã gozarànu tatoièba cocònni va vòia no jintái
 va, sòno cò vo xò zuru maicni sunèn no àida iqite vòru fàzu
 de gozàru: mata taixet va sòre ni vomo varùru mòno no
 ióni fito dego zarànu; tãda fito no taixèt to iudre , mata va
 sòre ni curabete mirèba , nòchi no còto to ij marafuru; sã-
 ri nãgàrà Deus no mitçu no persona no ùchi ni vã , màie ,
 sùie , jèngò fã iu nando no sãta va nènqi mo gozaraide ,
 tãda Deus padre no uon persona no uon tocoro ua , Deus
 filio no uon persona , mata spiritu santo no uon persona de
 gozaranèdomo Deus no go fontái ni mijìn fòdo mo xabet
 nãqu mitçu no persona nãgàrà goittái no fon no fitòtçu
 no Deus de gozàru. sòno fòca uon uòia Deus ua sòno uon
 cò Deus no , uon màie to móxi , mata uon uòia to , uon-
 cò iòri ide tamò gotaixèt spũ sancto to mósu sanban no per-
 sòna ua sòno ide tamò futatçu no persona no nòchi no uon
 còto to , mata go taixet de gozaru niorte , fon no Deus
 dezarànu to Christian no uo moi moiorànu còto de gozaru.
 sòno gotòqu mo nibanno persona Deus filio , Deus pa-
 dre no uon chiie de gozaru tocòro ua , sòno uon co
 de gozaru: to qicoiuru tòqi ua chòdo padre to , Spiritu
 Sancto no ióni fon no Deus , mata padre ; Spiritu Sancto ni
 comòri tamò facari ma ximasànu go jèndòcu , filio ni mo
 tçumòri tamò còto mo fides no uon uoxiie de gozaru .

P. Sate ua! sòno Deus ua dòco ni gozaru zo ?

R. Deus ua ioròzzu no uon tçucùrite , mata gon facaraitè
 gozaru tocòròde dòco ni mo gozaru . Sari nagara puro
 esprituto mósu uon xiqitai uo motaxerarcide dòcòni mo
 gozarè domo gotai no roccòn ni ca caraxerarenu nòn ca-
 ta de gozaru .

P. Xite sò aru ni uoite ua: uonarvji Iesu Christo no uon còto ni
 tçuite no Christian no uontòri fata ua nanto xitè fònno
 còto

mus Patrem, & secundam dicamus Filium, Patrisque & Filij
 reciprocam amorem dicamus tertiam & nominemus in diuini
 personam; est tamen pater, & verus Deus, Deique patris filius est
 etiam verus Deus, & utriusque etiam persona patris & filij vi-
 delicet amor reciprocus, qui Spiritus Sanctus est & appellatur
 & est tertia persona Trinitatis, est etiam verus Deus in unica
 essentia diuina à Deo patre, & Deo filio indiuisus, & conse-
 quenter etiam si patrem primam dicamus personam, filium-
 que secundam, & patris, & filij amorem reciprocam tertiam,
 non debemus intelligere in diuinis esse dependentiam gradus, &
 differentias, quam in humanis isti termini significant, non
 enim in diuinis prædicta subordinatio reperitur: v. g. in crea-
 tis antequam pater producat filium est necessarium per multos
 annos ante illum præexistere; amor etiam humanus, quo quis
 aliquid diligit, non est homo sicut ille, licet sit amor hominis, &
 hominem amantem præsupponit existere antequam possit in a-
 morem prorumpere; sed in personis diuinis non ita est, non
 enim est in illis prior aut posterior, maior, aut minor; sed coæ-
 ternæ sibi sunt & coæuales: ita quod & si persona Spiritus
 Sancti nō sit persona patris aut filij, totæ tamen tres sunt vnicus
 & simplicissimus Deus in vnica, indiuisibili, & simplicissima
 essentia diuina absque aliqua vel minima differentia: imo etiam
 si pater sit filij pater; non tamen est illo prior, & si amor diui-
 nus Patris & Filij à Patre & Filio procedat; non ob hoc ta-
 men est duabus personis posterior, neque ob hoc quòd illarum
 amor reciprocus sit & dicatur debet in mentem venire quòd nō
 sit verus Deus. Eodem etiam modo etiam si Dei secunda per-
 sona qua est Filius sit sapientia Dei Patris & eius verus Fi-
 lius naturalis; non debemus intelligere non esse Deum; quini-
 mo est fidei Doctrina credere quòd est Deus verus Patri & Spi-
 ritui Sancto coequalis, & quòd omnia attributa essentialia que
 reperitur in Patre & Spiritu Sancto sunt etiam in Dei Filio.

P. Vbi est ergo Deus?

R. Cum Deus omnia creauerit, & de omnibus curet, & ea guber-
 net, est absque dubio in omnibus: sed cum sit purus Spiritus &
 consequenter corpus non habeat, etiam si sit vbique; non potest
 sensibus corporalibus percipi eius infinita maiestas.

P. Si ergo hæc ita se habent; quomodo erit verum quòd de domino
 Iesu Christo Christiani profitentur & tractant? si enim non

B

ba-

còto de gozaró ca? tocácu von xiqítai vo motáxerarézu
vã ífsái ninguen no go faldó no táméní sánjũ sán nen noaí-
da ni xujú xen man no go xincú go curó vo xinó gui tçúini
fata mòno ni agaraxerareta coto tò va : mina forã goto to
vomovó ca ?

R. Iaiia von tafuqete Iefu Christo nitçuite Christian no fi-
des voxii uru uon cotó dòmo mina ichi ichi fitórtçu mo-
nocorazu, macòto de gozarú ga fono uon aruji ua Deus de-
mo uon fito de mo gozaru iúie ni, Diuinidad no uon to-
còro ni uani auanu còto domo ua tatoieba fubon no uon
na uirgen S. Maria to móxi tatematçuru ni umare tamó-
còto : mata cono xecai ni sóbet fito ni Deus filio to , mixi-
rare tama uafde tçuneneno fito no ióni uomo uare tamai,
fanjú fan nen no áida ni ninguen no xótai ni ataru, fito to
naraxerareta to tò mòni úqe faxeraréta go xinró, xiqítai no
nanguí fippacu ni uon qi uamari, tçúini cruz ni cacaraxe-
raréte xinaxerareta còto nando ua, sórera ua humanidad
to mósu ningai no caguirino úchi de gozaru nioette uona-
ruji Iefu Christo nõ humanidad no tococo ni móxi ate-
tatematçuru . tocacu von tafuqeteua fito de mo Deus de-
mò gozareba Deus padre to Deus Spiritu Sancto no diui-
nidad goittai no murió inusen no gojendòcu uo mòchi
tamai, mata ningai totomòni úqe faxerareta fono fufocu
uóba uo xinógui tçúini ífsai ninguen guanso Adam iori tçú-
ið xerareta tóga tomata men men no tóga nioete infer-
no ni uqéðzuru cüguen no tçucunòni uóba , fono uon ca-
carite nómi nite maxi maxi uon mí ni tçutòme sòre ni tçú-
qi goxiqið nafaréta to gio de gozaru .

P. Sò aru narãba ma còto ni Deus irazaru gui uoba mefarè-
tato miieté gozaru, xifai ua: Adan to ífsai ninguen no tó-
ga to iú ua Deus no go uòqite uo fomúqi tate matta ni iot-
te gia : no ?

R. Nacanaca sònobun de gozaru .

P. Xite ua Spiritus Sancto no uochicara uomotte Deus Fi-
lio fito to naraxerarete ífsai ninguen no uon cacarite nite-
maxi maxi, sòno tógauocuri ni, xinaxeraréta ióri mò
Deus padre banji canai tomo uon jifi no úie iori fono to-
ga uo tãda iurufaxeraréta bacari ga maxi gia to miieté go-
zaru .

R.

babet corpus, credam ne esse mendacia, quæ de illo dicuntur, videlicet passum fuisse in hoc mundo per triginta trium annorum spatium innumerabiles labores propter generis humani salutem: & denique Crucifixum fuisse, & alia? quid ergo?

R. Omnia & singula quæ fides Christiana docet de Salvatore nostro Iesu Christo (nullo dempto) sunt vera; sed cum ipse dominus noster sit simul Deus & homo, ea quæ non conueniunt illi in quantum Deus, videlicet natum fuisse ex Beata femina Virgine Maria, fuisse incongnitum in hoc mundo & reputatum hominem tantum, ut alij homines, passum fuisse in vita mortali per triginta tres annos omnes defectus, quos cum humana natura ad eius reparationem consumpsit, & denique Cruci affixum fuisse & in illa verè mortuum, & alia huiusmodi, quæ intra limites humanae naturæ continentur, de Christo domino in quantum homo verificantur, & ei ratione humanitatis attribuuntur. itaque Dominus & Saluator noster est verus Deus vnius essentia cum patre & Spiritu Sancto, habetque indiuisibiliter eadem attributa omnibus personis connummia, et cum sit etiam verus homo, habuit defectus naturæ quos cum illa simul assumpsit ipse Dei Filius: unde ut genus humanum à peccatis tam actualibus quam originali, quod ex Adam primo pare te contraxit, et à pœnis inferni quæ pro illis in inferno debebat pati, liberaret Saluator noster et fideiussor, nostras infirmitates et labores in se suscipiens, et patiens pro omnibus est mortuus, et hoc est in fide verissimum.

P. Si res ita se habent: videtur Deus rem impertinentem fecisse: peccatum enim tam actuale quam Adæ quod omnes contraximus in Dei inobedientia consistit: non ita est?

R. Maximè R. P. in Dei inobedientia consistit.

P. Melius profecto fecisset Deus pater se sua omnipotenti misericordia liberaliter peccatum hominis condonasset; quam fecit ordinando, quod Deus Filius de Spiritu Sancto conceptus, et factus homo, et generis humani fideiussor ad satisfaciendum pro hominum peccatis in Cruce tandem moreretur.

- R. Iiaia só atta raba, vonavarèmi goairèn bacàri aravare, tamõ jga von aruji Iefu Christo vo xini àttatòqi va von jifi mo, nà vo càcaiaqi Deus no go qenbò ni mò fito no tōga no niai no tçucunoi vo atdie cudafare sòno vie fito ni go jenfà no vò càgàmi to naraxera rete, tçuini sono anima no coiacu to, focufai no tameni nanatçu no Sacramentos vo racumi zzuraxerare ta, cotonani iòri mo ichi sūgurèta von xòfa de gozatta.
- P. Sate mo fate mo, gòngo dòdan fuxiguina von penji cana i xicarèba: von aru ji Iefu Christo von xixi nafarete cara va imàda xindè gozaru ca?
- R. Von anima go xiqixin ni fanare faxerare ta tanteqi diuinidad to tòmoni, inixie tènchi cai fiacu iòri xinaxerareta, iennin tachi no anima mina atçumara xerareta limbo to mòfù tocòro ie cūdaraxerare, sòno animas vo mexi idafare fore foreni gloria no qeracu vo tōgue farerarete, micameni idmigaiaxerareta. Sòre cara mata xi jū nichì no aida nī von fafa fanta Maria to midèxi tachi vo ren ren von mimai go xinan na farète xijū nichì meni von riqi uomòtte, gojòten nafarete, Deus Padre no uon migui no futai muriò mufen no gloria no uon utena ni fonaierare tamò còto de gozaru mata còno xecai no sūie no sòzo issai ninguen no goqiū meini Deus no uon sadame no fi ga qitarò tòqi ua Angeles, beatos tachi no animas vo mexigu xifaxerare, sòno uon tocòro iòri amacūdaraxerarete go qiūmei no tame, sòno animas uòba fore foreno motò no xiqixin ni mòdofaxerarete idmigaiafaxerareta rozuru ni mèn mèn no xòfa niotte gofenpò zai acunin ni ua anima xiqixin tòrño ni fatèxi nai inferno no cunguèn; jènnin tachi ni ua gloria no juman no qeracu vo ataic faxeraruru fazu de gozaru.
- P. só aròzu maniaio; ga sòno go qiūmei ni xpān bacari ca, Christian de nai mòno dòmo moca ai maraxòzo?
- R. Ichinin mo nocorazu issai ninguèn mina sòno go qiūmei ni atūaide ua. Sari nagara goxò uo tafucaru tame ni uo mizzu uo sàzzucaru iòri foca bechi no michi ga nai tocòrode, tare tòte mo gentio no mòno domo ua goxò uo tafucaru còto catçutè macari naranu. mata tatòì uo mizzu uo sàzzucàtte mo; sancta iglesia catholica no uoxiirū gotòqu Iefu

- R. Si ita factum esset misericordia & benignitas Dei tantum esset manifestata; sed ex morte Christi domini, & misericordia Dei amplius resplenduit, & fuit excellentissimum opus quia, per eam patris aeterni iustitia facta est etiam debita satisfactio pro peccatis hominū: & præter hoc hominibus se ostendit Christus omnium virtutum exemplar, quod sequuntur, & ad eorū medicinā, & salutis animarū conservatiōē septē instituit Sacramēta: ex quo patet incarnationis & passionis excellentia.
- P. Mirabiliter profecto respondisti; sed postquam Christus Dominus mortuus est, quid fecit? perseverat ne adhuc mortuus?
- R. In instanti quo anima Christi separata est ab eius corpore descendit simul cum diuinitate ad locum illum qui dicitur limbo ubi erant congregatæ & incluse anime Sanctorum qui à principio mundi creationis mortui fuerant, & illas secum conduxit, donans illis gloriæ gaudia sempiterna, & tertia die a mortuis resurrexit, postea verò fuit per dies quadraginta in hoc mundo visitans, confortans, & docens suam sanctissimam Matrem & discipulos, die vero quadragesimo propria virtute ascendit in Cælum, sedetque ad dextram Dei Patris in throno incomparabilis gloriæ collocatus. In fine vero huius mundi quando aduenerit dies à Deo determinatus ad iudicium vniuersale omnium hominum descendet ex illo loco ubi est modo associatus agminibus angelorum & beatarum animarum ad iudicandum genus humanum, ad hocque resurgere faciet omnes homines animas suis proprijs corporibus, quæ à principio ante mortem habuerunt reuiniendo: sicque iam restitutis, retribuet unicuique secundum vniuscuiusque opera, peccatoribus ad inferni tormenta sine fine in anima & corpore patiendā missis; sanctis sempiternæ et inexcoGITABILIS gloriæ gaudia retribuet.
- P. Ita erit sicut dixisti: sed dicas mihi si soli Christiani prædictum subibunt iudicium; an vniuersale sit futurū pro oibus hominibus?
- R. Nullus erit homo qui huic iudicio non intersit: omnes enim iudicabuntur: sed quia nulla est via ad saluationem sine baptismo, nullus ex gentiibus qui non fuerit baptizatus potest villo modo saluari. Sed etiam si fuerit baptizatus et verum Baptisma suscepit aliquis; si tamen non credat omnia et singula quæ sancta Ecclesia Catholica docet, non potest quæ huius-

Iesu Christo no fides no giò giò vo mina ma còto ni ùqe nu mòno àru ni vòite va, sòre mo goxó no fon no michi ni fàzzurèta niotte, inferno no cungen ni ai sadamà tregia. nà vo màta fon no catholico sòno giò giò vo mina fitoçtu mo nocofazu chòdo santa Ilesia no von sadame noiòni, macòtò ni ùqe maraxite mo, sòno guió gui ga varùte, mortal tōga yo mòchi nàgarà xinùru ni vòite va, sòre mo goxó vo tafucàru coto mo ièide; i inferno ni vochiide cana vānu. Xicaxi nàgarà mortal tōga vo motàide; tādà àru iua venial bacàri; àru iua tōga vòcuri to mòfu sòno tōga ni atàru quatà vōba còno xecai ni taxxite tōgue zù va gloria ie gozaranu faqini purgatorio to mòfu tocòro no cūguen ni sòno aiamari no tçucunòi vo tçutomei de nàri maraxenu.

- P. Xite mortal tōga venial togato vò xe àtta coto, sono xà-bèt va nan de gozàru zo?
- R. Mortal tōga vo tçucamatçurù dè vā Deus vo foni fomùqi sòno go vòqite ni tèqitai, gracia no von curai vo vxinòte, tādà tengu no ia tçucò ni nàri, Deus, angeles, beato tachi no von deqi ni ai ca vāri tatematçuru. Sari nagara venial tōga to mòfu va core fòdo fucài tōga deuanai, tādà Deus no gonaixò ni canavaide sòno go voqite ni fucòxi fazzurete, sòre de Deus no gracia ichimi vo vxinavazu xite; tādà sòno asai tōga ni atàru quatà va vni muni còno xecai ni ca purgatorio nica tçutomeide cana vānu to cocòròie maraxitè gozàru.
- P. Sate va, confession no cacūgo to mòfu va màie no tōga vo xensacu xitè vomòi idaxi, fore fore vo còquai xi, màra futatabi sòno tōga vo vocàfu mài to no vomòi sadame ni qi vamàru tocòròde, confession no cacūgo ita ita to vòxeatta tòqi ua, sadamète sòno bun de arò màde de gozàru.
- R. Nàcanaca Deus no uon jifino uiciori sòno tano mòxi gā gozaru.
- P. Xite màie no confession no tōga uocuri uoba tçutòme fataxi àtta ca?
- R. ate faxerareta misa ua, mo fàia uōgà mi maraxite gozàru, oracio mo tairiacu ita ita rēdomò; tādà fito ni xacu uo naxe to, mata tainin yorimùri ni tōtta càne uōba, sòno nuxi

buiusmodi fuerit saluari quia à vera via salutis aberravit : unde statutum est huiusmodi ad inferni tormenta descendere . Sed et si sit verus catholicus quis ita ut singula credat quæ catholici credunt ; et quæ sancta Ecclesia credenda proponit et eo modo profusus , quo credenda esse docet ; si tamen eius opera sint mala et moriatur in peccato mortali , non potest saluari ; sed ad infernum descendet . Qui verò absque peccato mortali ; sed cum veniali tantum , vel absque , eo quòd pro peccatis omnibus perfectè in hoc mundo satisfecerit moriatur , antequam gloriam paradisi intret , debet ad purgatorium descendere ut ibi ad perfectum in illius tormentis pro peccatis satisfactionem perficiat .

P. Quia de peccatis mortali et veniali mentionem fecisti, quoniam est differentia inter illa .

R. Faciendo peccatum mortale vere offenditur Deus , estque hoc peccatum contra eius præceptum et voluntatem , ipsoque amittitur gratia Dei , et redditur homo seruus diaboli , efficiturque Dei , et Sanctorum Angelorum et hominum inimicus , peccatum autem veniale non est ita graue ; sed discrepat a Dei sanctissima voluntate , et aliquantum ab eius præceptis , sed eo non amittitur gratia et amoris unitas ; sed pœna quæ correspondet huiusmodi culpa veniali est necessarium persolvere vel in hac vita vel in purgatorio . hoc est quod quantum ad hoc intelligo .

P. Preparatio ad confessionem est et dicitur examinare conscientiam et peccata ad memoriam reducere , et de ijs omnibus dolere cum proposito illa amplius non committendi : tu ergo (siquidem dicis ad confessionem te preparasse) hoc modo eris dispositus .

R. Ita spero esse propter maximam Dei misericordiam .

P. Adimpleuisti pœnitentiam tibi in confessione præterita impositam ?

R. Audiu missas quas confessor mihi imposuit , recitavi etiam orationes quas præcepit , unum solum non adimpleui ex his quæ mihi mandauit , videlicet debita soluere , et iniuste habita et tentata

núxi ni tòri caiexe tò vòxetçùqerareta bacàri vò tçuca-
matçurãidé, gozàru. Sari nagarà ima va mo faia ùchi-
mòdòsò to vomòì fadàme maraxitè gozàru niòtte go qi
zzucàì àru na.

P. Canàì nagarà sòno cànc uòba modòxi arananda ca;chicàra
no uoiòbaìde ca?

R. liàgaru tòqi mò gozari, buxó de sòre mò itasànu còto mò
àri: tocàcu sòre ua ni-ga fucàì aia mari de gozàru.

R. Sate: ichiban no go uòqite ni tçuite no tóga no móxi
arauafu tocoro ni: mazzu, nisando gentio to Christian
no tòri sàta ni tçuqi mònògatàri uo ùqe tamòtte ixxec-
caino Christian no càzu gentio nò càzu ni curabète mi
rèba mizzu no fito xizzùcu daiga ni cura bìlu gotoqu gia-
to mimi ni ita tòqi ua: Hat! còre ua nanto xita còto ca?
to uomòte: tocàcu Christian no còto ni tçuite fuxin-
ga uocòtte, utàgàì maraxitè gozaru.

Maichùdo ua, go misa uògamu tòqi, sòno comùgui no cò
de tçucurarèta mòchi hostia to mófu no uieni Padre sà-
ma mi cotòba uo tonaierarùru tanteqi, sòno hostia ua-
uon aruji Icfu Christo no go xiqitài ni, mata uonàju bu-
dò xù no uieni mi cotòba uo tonaierarurù de mò sòno
budòxù uonarùji no non chi ni nàri cauaru ni tçuite ai fa-
damarànu nènga uocòtte, utàgò fòdo gozanacàtta rēdo-
mò; sòno acunen uo fuxègu ni iurucàxè ga àtte cocò-
ro ni cacàri marasùru.

Tàbi tabi mò muiòni manqina còcoro De Christian no cò-
to no aruiua cocoro no ùchi ni ca, aruiua cotòba de fito
to catatte ca tādàite fitòtçu zzutçu nò xisai tçutàie, iurai,
ari ai, niai nādò uò xenfacu xite, fino no xòtucu no chi-
ie ni còierare: tādà fides no gotçùgue no ficari de macò-
toni uqèta uon còto uo uāga chiie fūnbet de facaró to
xita còto ua miga aiamari de gozatta, còre ua fai fai de
gozatta rēdmò, icutabi to ua uoboiemaraxènu. Sari
nagara muiò abunai xenfacu de atra tocòrò de minè ni
fauatte tóga de gozarçurò to uomòtte aruaxi marafu-
ru.

Mata ichidò miga mùfucò ga fucò uāzzuròta tòqi, sòno
nàngui fippacu ni qiuamatte Christian no còcorò de ix-
xinpurani, sòno còga inòchi uo tafucari nàgaraiùru iòni
Deus

tenta aliena restituere, nondum enim hoc sum exequutus. Sed habeo propositum firmum statim restituendi: unde de hoc non sit vestra paternitas sollicitus.

P. Non restituisſi eo quod non habuiſſi facultatem?

R. Aliquoties etiam si potuiſſem nolui; aliquando ex negligentia: & hoc est magnum meum quod confiteor peccatum.

R. Perueniendo ergo ad confitenda peccata contra primum præceptum: in primis cum bis vel ter interesset gentilium conuersationi audiens de paruo numero Christianorum in toto mundo respectu gentilium quòd videlicet comparati gentilibus sint sicut si gutta vna aquæ comparatur flumini, animi intrinsecus cogitatione commotus hoc considerans, cum anceps animus tentaretur, dubitavi de veritate professionis Christianæ.

Iterum dum Sacro interesset cum mihi occurrisset tentatio, circa conuersionem panis qui ex tritico conficitur si quando super illum Sacerdos consecrationis verba dicit, conuertitur in corpus Christi, & similiter si succus vuarum dictis super eum verbis consecrationis conuertatur ex vi verborum in sanguinem domini nostri Iesu Christi, etiam si huiusmodi discursus ad dubium vsque non perueniret; quia tamen in illo resistendo fuit negligentia, scrupulum in corde generauit.

Sæpe etiam ex superbia & cordis elatione vel intra me ipsum solum vel verbis in conuersationibus, examinando singula fidei mysteria & eorum rationes; originem, correspondentiam, & inter se coherentiam, consistentiam, & deductionem peccasse confiteor, quia quæ lumine fidei & reuelationis diuinæ creduntur, volui meo intellectu & discursu naturali rimari & metiri, & de ijs quæ sunt supra naturam naturale iudicium facere. nescio quoties hoc fuerit; sed quia temerarie & periculose hoc feci; ideo mihi videor peccasse, & scrupulum cordis manifesto.

Et cum semel grauiter infirmaretur filius meus illo periculo & labore oppressus, etiam si et Christianus deuote Deum ex-

C

ora-

Deus vo tanòmi maraxita rëdomò sòno ièqi ga gozarài-de xiniiru fòdo no vâzzurài ia? inaia? to xiru tàmèni sàñ vo vòqi maraxita. Sore ni tçuqète mo sòno nànguifani xemèrarète mùsùco vo vxinavànu tàmè gentio no iqen vo quite, iamàbuxi vo iobi iòxete còno vieni inòri qito vo sàxe, fùda màburi mo càqe faxemara xite gozàru. còre va qenzòcu no maie de no còto to, mata qinpen xu no qicoiera tocoròde Christian xu: Hat Christian taru mòno va bechi no tòga vo tçucamatçutte faie. vâruí ga, nàngui no tòqi gentio no iòni inòri nàndo vo tçucamatçuru còto sàta no càguiri gia to mina mícàguitte mòfaretà tocoròde, miga aiàmàri ga na vo fucò nàri maraxita, còre va nido de gozàtta ni; ichìdo va gentio no camì fotòqe vo tanomoxù jonjite; mà ichidò vâ iàcu ni tata-nu to zònji nàgara; xiriùto gentio iori fusumerarete ità-xi maraxita.

Màta còno giù xògun samano go fatto ni xitàgàrte, sòno buguiò Miiaco iòri cùdararète, ièndacu còno atari no Christian xu vo corobaxè tòte mina ni fan mò suie, Christian no guiò gui vo faxivòqe, xemète vua muqi ni nàri tòmo coròbe to xiqirini fusumerarèta niotte varerā ga nhóbò còdomo no inòchi vo nogarèczuru tàmèni tçuini cùchi bacari de coròbi maraxita.

P. Vna miqi bacari demo coròbu mòno ga sòre vo ij modo saide naranu ga, sòno bun de gozatta ca?

R. Iia màda degozàru. sòre còfo fucò canaxù gozari marafure. tocacu sono vo buguiò Christiano coto vo ùchicùzzitte càra va sòno màma camì macàri noboraretè gozàru facài ni, nàni mo ye itaxi maraxèide ima màde còno bun ni macàri irùga : go iqen , o tanòmi marafuru.

P. Sòno buguiò no xerareta coto domo no niqi va doconi aruzo? sunavàchi fore vo mòtte noborareta raba sono buguio ie fumi nari tomo, tucai vo iatte naritomo ii modo saide va. sono vie vare samāga qen zocu mo atari no mòno domo mo fore vo xirareta niotte, mo faia xinjit no Christian ni nari na vori attato mina tòcuxin xerarùru iòni mesarete io gozarò zu.

R. Vò sono bun itaxi maraxòzu, mata ima iòri va Christiano

orauerim ut saluaret de tali periculo & tribueret vitam prædicto filio: cum non viderem tandem remedium, nisi sortes ut scirem si infirmitas esset ad mortem, vel non. in eodem etiam casu & angustijs infirmitatis filij audiens consilium gentilium accersit quendam ariolum qui super infirmum suas fecit deprecationes gentilicas & nominas ad collum infirmi & domus suspendit. cumque hoc factum fuerit coram mea familia & ad vicinorum notitiam peruenisset, scandalizati sunt dicentes, quod si quodcumque peccatum Christianorum est malum, multo magis erit tempore tribulationis et infirmitatis ad ariolos gentiles recurrere: et ex hoc meum accreuit peccatum, hoc bis accidit; sed semel illud feci sperans in gentium dijs; semel autem etiam si crediderim falsos gentilium deos nihil posse; persuasus tamen ab amico gentili illud feci.

Præter hoc: cum e curia regis quidam eius minister descendisset ut Christianos omnes huius territorij compelleret ad negandam fidem magnamque inferret violentiam omnibus ut subscriberent non esse Christianos et exercitia Christianorum relinquerent, et saltem in exteriori fidem se dicerent abnegare, ut ego cum uxore et filijs mortis periculum fugerem, fidem ore tenus solum negaui.

P. Eo ipso quo fides abnegatur etiam in exteriori tantum, est necessarium iterum palinodiam recantare. fecisse ne sic iam?

R. nondum feci, et hoc est quod maximè me affligit. cum enim prædictus minister regis iam Christianitatem destruxisset, iterum ascendit in curiam: ideoque nihil potui efficere; sed sic usque modo perseueraui. Sed faciam quod vestra paternitas ordinauerit mihi: unde vestrum consilium exequendum obsecro.

P. Vbi nam sunt scripta quæ fecit ille regis minister: v. g. subscriptiones quas extorsit et index eorum qui fidem abnegauerunt etc. ? si enim secum illa duxit est necessarium ad minus per literas seu per nuntium renuntiare illi quomodo Christianus es, et vis emendare quod tunc errasti, et idem notum facere in tota tua familia et apud vicinos ad quorum notitiam peruenerat te fidem abnegasse.

R. Ita faciam et ex nunc omnino recedam a ritibus gentilicis; et

no guiögui vo tçutomete, gentio no còto ni tovozacári, cocòro vo cùtto fariäie maraxò to vomòi sadame marasüru.

Sòno iüie : qiönen goxò fama chocu tèqini goriün vo firacaxerarèta migüiri; sòre cämi fotòqe no go; còreoqu vomòtte to vobòximefarete, Atāgo fachiman ni vòtera vo go conriü mefareò tòte, sòno buguiö, däiquänxu fiacu xò dòmo ni fore foreno bunzai ni xitāgatte sòno cuiacu vo atēgaväre maraxità reba, vare va vareto tçucamatçüru mai tāmēni gentio vo iatote chin vo naite nāri tomò sono cuiacu vo faxeò to caracuttarēdomò fore vo nan tomò cā tomo ie tazzune idafäide, ni fando varē ga gentio to ròmoni sono cuiacu vo itāximarāxita, fari nagara cami fotoqe ni taixite no xingü no via mai fucòxi mo nòte, tādā go cānqi vo nogareözuru tame no chògui de vori attarēdomo gentio dēra, vo tçucuru coto va Christian no tāmē ni vonimaximē de gozaro to vomoi nagara; voso rēte itaxi maraxita.

Aru tòqi mo iüzzüri no cüji nitçuite gentio no tocòro ni fifaxü vòri maraxita rēba sono iādo no tēixu to tonari iòri Christian to mixirare mai tāmēni; sòre vo tòmo itāite tabitabi gentio no mi dō ieitte gentio nami ni jūnen mo nā xi maraxita. mata fai fai gentio cami fotòqe no còto vo fēbi xeraruru toqi, vare mo vnazzuite, coròba de mo nacanaca gomòttomò gia to mōxite fucai tōga vo vocaxi maraxita, core va nāndo de gozaro to voboie maraxenēdomò tairiacu ni sanjū tabi fodo, xemete nīju do amāri de attçuro to vomoi fucumi maraxità.

Mata nangui ni vò toqi mo Deus no von ma mòri vontasufete lelu Christo von auaremi go còreoqu sono nangui voba nōzaruru tāmēni von chicara vo ataie cudafaruru ioni tanōmi tatematçuru còto mo gozaraide tādā cuchi voxü zonjite core va tòte mo no còto ni coraierarē gato gozarēba tocacu còre iori mo xinuru ga māxi gia to zonjite ni fando tanomòxi vo vxinai maraxita.

Ichido mo gentio to coròbi Christian mo tagai ni Christian, no còto vo foxiri azaqeri, sono fata san zan ni torinaxi, Deus ni taixite mo accò vo faite iraruru tocorole varēga tçuqi òte, sòno mōnōgatari vōba micata iori foròienēdomo,

purgans omnino cor ab huiusmodi, omnia Christianorum exercitia complebo.

Adhuc: cum Imperator anno præterito victoriam obtinisset, credens fuisse ex auxilio deorum & idolorum: voluit Marti templum magnum adificare, & commisit suis ministris, ut inter agricolas & gentem popularem, secundum cuiuscuiusque facultatem huiusmodi fabricam adificij distribuerent, eumque ego decrevissem per me nullo modo ad talem fabricam accessurum, feci diligentiam ut gentilem possem conducere, qui pro me in tali adificio laboraret, pretio illi soluto. Sed eum non potuissim inuenire; bis vel ter simul eum alijs gentilibus ad laborandum in prædicto fami adificio conueni: nullam profecto reuerentiam aut æstimationem habens erga Deos gentilicos aut eorum idola hoc feci; sed tantum ut Imperatoris iram subterfugerem: sed quia credens Christianos gentium Deorum templa non posse adificare ex metu tamen hoc feci: ideo &c.

Præterea: cum quodam tempore propter quandam litem circa hereditatem diu inter infideles permansissem, ne ab hospitij domino & vicinis Christianus esse cognoscerer, multoties simul cum illis eorum templa intraui, & in exteriori feci simul etiam eorum deprecationes gentilicas. Multoties etiam audiens gentiles suos Deos laudibus esserentes, tum caput inclinando consentiens, tum voce tenuis approbando eorum laudes magnum facinus commisi, nescio quoties fuerit; sed in summa credo fuisse vicies vel tricies, ad minus erunt vicies secundum quod mihi videtur.

Præter hoc: tempore alicuius tribulationis, nullo modo sum de diuina protectione recordatus, neque Saluatoris nostri misericordiam aut eius auxilium imploravi; neque ipsi stit deprecatus, sed tribulatione, periculo, & labore pressus illud tolerare & sustinere non valens spem, patientiam, & tollerantiam amisit, & bis aut ter propriam mortem desideravi, credens tolerabilius esse mori, quam similia absque remedio pati.

Cum vero casu semel accessissem ad conuersationem gentilium, & à fide apostatarum qui de rebus Christianorum ætualiter murmurabant, irridebant, & pessime loquebantur; & de Deo vero blasphemabant, etiam si ex parte mea huiusmodi

con-

domo, canai nagarà mo iame faxe maraxéide, módòqi mo ita faidè gozatta.

Mata qinjono bu Christian no vieno còtò domo mo mina, sòno mi no nozòmì no mamani nàru vo mi mata còno xecà no còto ni tçuite ioi Christian xu no sànzàn no tèi vo vomoi facàru tòqi va Deus infierno no cùguen vo vqè-zuru quasè tçutanai gentio dòmo ni va von ji fi no vie iò-ri ima no fucòxi no qera u vo tóguefararcte, goxo no fatèxi nai bùji anràcu vo ñqe faxerarcòzuru Christian tachi ni va gucàni ni tãda nangui xinrò bacàri àtefaxerarturu coto ma còto ni Deus no tucaxi guinàru go qenbò vonavaremi de gozàru to mofu mò gozàru, ichido mo nido mo Deus ni tãixite vrami xucquai tçu camatte, sàte, mo faca sama no Deus no go facarai cana! to zoniite Deus to fucòxi xicàri maraxita, còre va xincòn càra de gozannacatta rëdomo, buxinjin viamài nàqu xite Deus no üz-zutacàni vò còto vò ba tori atçucòta còto va miga aiamarri de gozàru.

Mata carafu nando no nàqu vo qiqu ni tçuite tòqi niotte, va camai maraxenu, fari nagarani fando va qi ni favatte, fadamète vãga coto no uie ni nani ca san nan vãzavaigzaro zo! to qizzucàni itaxi maraxita, co remo canaràzu còno bün de arò to mòxi maraxenèdomo, tocacu Christian no narai ni va tãda Deus no gofacarai bacari ni xitãgai, nocòru tocòroni cama vaide macàri iru fãzu de gozaru tocoròde miga fusòcu de vori ãtta. vondjiqiu: iumeno no ùchi ni mita còto vo xigo rocùdo fucòxi ma còto ni ùqe maraxità.

Mata varera fud n Deus iòri càzu cazu no go von o ùqeta-tematçuri nagarà, sono von rei to mofu còto va fucòxi mo nàqu; tãda burèi, bux niin nomi itaxi mòxita, tocàcu mi va Christian no na bacari tçuita mono gia niotte, xjnùru coto mo, go qiùmei no coto, mo xica xica vomoi itafaide, tãda xinùru iori foca nocoru to coro mo nai to vomò iðni iqite vori maraxita.

Sono vie mata forègaxi mainichi oració vo mòxi Christian: guiò guì vo tçutomenu nominaràzu, caiette fore vo tax-xite mesaruru jintai vòba foxiriazazeri tçucamatçutte vògiaru: core va sai sai jùgo rocùdo fòdo de gozatta.

Mata

conuersationem non appobauerim, aut adiuuerim, non tamen cōpes cui illos cum alias possem neque illos etiam reprehendi.

Adhuc: cum considero vicinis meis gentilibus omnia secundum proprium desiderium euenire in temporalibus: bonis verò Christianis pessimè omnia temporalia succedere: aliquando hæc ponderando laudo Dei misericordiam & eius etiam iustitiam & æquitatem, qui peccatoribus interminabilia tormenta in inferno postea passuris, saltim in ista vita aliquid tribuit consolationis, ijs autem qui in alia vita gloria æterna gaudijs sunt fruturi in isto sæculo laboras & dolores elargitur. Regulariter istq modo discorro. Sed semel atque iterum contrario modo discurrens aliquantulū contra prouidentiam Dei sum iratus, & de illa conquestus eo quod bonis & malis tam ex aduerso videatur prouidere. hoc autem et si ex corde non fuerit; quia tamen fuit Dei altissimam prouidentiam absq. debito respectu et reuerentia tractare confiteor meum fuisse peccatum.

Insuper: quando coruum croccitantem, vel aliud quid simile audio, aliquoties nullatenus curo: aliquando verò aliquod infortunium mihi euenturum existimans aliquid superstitionis admisi: hoc verò non ita credidi, quod absque dubio et infallibiliter deberet accidere, sed aliqualem habui timorem. Sed quia Christiani Dei tantum prouidentia debent subiaccere et credere, et de nullo alio superstizioso curare, ideo in prædicijs agnosco me defecisse, eodem etiā modo ea que in somnijs vidi, quater quinque vel sexies, aliquantulum credidi.

Præter hoc: etiam si continuo à Deo multa recipiam beneficia, nullo modo pro eis gratias ago, sed indeuote et ingræte erga Deū semper me habui. Et denique sicut Christianus nomine tenus, neque mortis neque iudicij diuini recordatus, ita me gessi ac si post mortem nihil aliud crederem esse futurum et usque modo sic vixisse fateor.

Præterea: non solum orationē quotidianā non feci neque exercitia adimpleui; quin potius murmuravi, et irrisi, et contempsi personas graues et deuotas huiusmodi perfectè exercentes. hoc autem accidit multoties, quindecies, aut sex decies.

Bis.

Mata nifando Deus no murió musên no voo atarêmi ni tanômi uo caqête, sôno go voqite vo somûite mo daiji aru mai: tocâcu zaiquato môtêba attemo còquai itasâba von jifi no no ûie iôri iuruxi va nani iôri mo itoasui to vomote go airen vôbamôâcu no motoi to naxi maraxita. ma ichido va facafama, ni, vâga zaiacu no cazu cazu no coto vo vomôî facatte: core va late vonjifi to môtite mo iurufaxeraruru fôdo gozârû mât to zonjite tanomôxi vo vxi nai maraxita.

Mitabi mo aru daimôcu nitçuite çore vô ita sâba mortal tōga fôdo ni narô ca, naru mai caro vtâgote tori cacatte itaxi maraxita. Sôno nochi fore fôdo fucô nai to xitta rêdomo; tçucamatçûtta toqi vâ fono bûn de vorinânda niotte miga tōgade vogiatta.

Nibân no go vôqite nitâixite no tōga no coto .

Nlban no mandamiento nitçuite no tōga vo mōxi aru vasu ni vatacuxi ga còno fanganên no aida ni axij cu-xe ni irimaraxita; fore to mōsu va sôbet fito ni cataru coto va jit ca fujit ca mi vaqêzu ni, qiqi voiô baruru ninjuni macoto ni ûqe safûru tame xêt xêt xêi mon o, tate marafuru.

Mata nifando fito ni ata vo nasu tameni fujit to iô zônji nagara fora jcmôn vo itaxi maraxita. Ichido no ata no daimocu va fucôxi no coto de gozatta; nido va fore de daijina ru fon ni auare maraxita.

Sôno ûie mata: iotabi còdomo ûchi no mōno to fara tatte, Deus no mina ni caqête vchi corofoto xeimon itâxi maraxita, ichido va, tçucamatçurô to zonjite, sando va tâda vôtôxi ni itaxi maraxita. tabi tabi mo fore to xicat-te, ûchi tataqô, xecçan cuvaieçzu nando to xei montate marasûru, toqi niotte va tōgueô to zonji nagara mo nôchi va icarî ga samete iuruxi marasûru sai sai mo nani mo vomovazu tâda farâdachi ni ficarête sô itaxi maraxita.

Sôno

Bis etiam aut ter in infinita misericordia Dei spem constitutus, grauiter illum offendi dicens facillimum esse misericordiam ab ipso consequi agendo poenitentiam de peccatis comissis, quam Deus propter suam misericordiam facillimo negotio tribuebat: unde non multu referre eius precepta seruare quando in uenia erat tanta facilitas. semel uero e contra multitudinem peccatoru meoru considerans; etiam si sit misericordia diuina, absque dubio tot peccata & tam graua non dimittet intra me cogitans spem funditus amisi.

Ter etiam dubitans circa quandam materiam si faciendū quandam actionem committerem, uel non peccatum mortale; cum dubio talem actionem feci. postea uero sciui non ita esse; sed anceps actionem exercui: unde peccaui.

Peccata circa secundum preceptum.

D *Declarando peccata circa secundum preceptum: à tribus iam annis sui in mala consuetudine immersus: hæc autem est, quod quando aliquid dico seu refero, semper quin si uerum sit; aut falsum discernam, ut auditores illud credant, saepe saepius iuramento confirmo.*

Bis etiam aut ter ut cuidam homini prauuditium inferrem, sciens & prudens falsum iuramentum protuli: semel fuit circa paruum materiam: bis uero in re magni ponderis & prauuditij.

Præterea, quater cum filijs & domesticis iratus, per Dei nomen iurauit illos esse occisurum, semel cum animo exequendi, ter uero ad terrorem tantum, minando ut metum inferrem iuramentum absque proposito protuli. multoties etiam eisdem iratus, quod illos essem casurus aut castigaturus iurauit, aliquoties etiam si quando hoc iuro, adimplendi habeam intentionem, postea placatus dimitto, multoties etiam animi ira ductus absque aliquo proposito, uel, exequendi, uel non, iuramentum pronuncio.

D Pra-

Sono foca, aru iqi iqi nitçuite fito to qênqua xite iru tocòre ie, bechi no fitò ga tçùqi òte xiqiri ni nacanavòxi vo mefarèta niotte, mi va vuà muçi de vqègòtarèdomò, xingü ni jènacu, icòno ùchi sosògò to xei mon xite vomò i qiri maraxite, nòchi va faxi vòqi maraxita.

Màta ioi còrò vòba suru mai to no xei mòn va xiguedò gozarta tatoieba varega caitamonò vo caierarenu tòqi, mò faia cafumai tò no ióna xei mon de gozàru. sò süru toqi va, tçutomeò to. cocòro mo ari, itafu mai coto mò gozàru; marè ni mo vcato itaxi marasüru.

Mata nifiacu me no cuji nitçuite, micata càra dõri to va chito mo nòte, maçete va guaibun mo sònò cane vo mò vxinauò to zonji canete, càtçu tàment xiru fito vo tanòde fora jeimon vo faxe maraxite, sono cane no fanbuichi xiriùto ni ìatte, nocori vòba vatacuxi ni tòri maraxita. arù toqi mò sono chiinga cùji ga ìtte vdrèga sòre iori vqeta còreocu no mucù i to xite, vatacuxi mò fore ni taixite fidò no xeimon xùgonin no maie de nido tate. maraxitè gozàru. Sàri nagara sònò cùji no aite no xerareta son va ni fanjú me fòdo to voboietè gozaru.

Sòno foca faxeranu coto nitçuite muia cu muidò no xei mon: va: cazu càguiri mò gozàru mai.

Mata bacùchi vchi ni maçete, aité ni cane fanbiacu me vtorareta niotte, mi vo noròte xacurai biacu rai ni caburò ichigo no aida ni, mò vtçu mai to iacufocu xita rèdomo, sono nochí ni fando vchi maraxita. fari nagara ichido va xiurarete, nàgufami ni bacari cane vo caçeide de gozatta; nido va feta no cane vòba canarazu torò tote itaxi maraxita reba, tocacu tagai ni caqi maqe to va gozarananda.

Sòno vie màta, vazzurai no nangui na jibun ni, sono fitchü ni tatatta mono vòba itçumo cudafaruru mai to guan o tatetarèdomo, firumai ni fito iori iaxerareta rèba, vofèina mòno to vomouare mai tamenì, tçuini tòtte tabe maraxità.

Maichido va missa jifi no cazu no gnàn, o naita reba, missa va iurucaxe iudan ga atte màda iudocoxi maraxenanda.

Sari

Præterea, cum quodam tempore haberẽ pugnam cũ quodam circa quendam differentiam, accedens alius: cum in omni euentu ad amicitia nos reducere contenderet, licet ego exterius annuerim; interius vero firmiter proposui me de illo vindictam sumpturum: licet postea oblitus de hoc non curauerim.

Fui etiam frequens in iurando me non facturum opera bona; quale est de non commodando res proprias quando tempore suo commodatas non redunt. aliquando hoc iuro cum animo nõ commodandi; alias verò sine animo iuramentum adimplendi: aliquando etiam sine aliqua resolutione seu consideratione soleo iurare.

Circa quendam vero litem quam contra quendam iniuste proposueram, timens si victus remanerem me honorem, & ducentorũ argenteorũ summam ammissurum (hæc n. erat litis materia) hoc præueniens vt vincere, rogavi quendam amicum vt pro me falso iuraret, quod cũ præstitisset, tertiam partem pecunie dedi prædicto; reliquũ mihi assumpsi, in alia verò occasione cũ idem amicus haberet etiam litem, ego vt testimonij pro me lati retributionem præberem pro ipso testimonium falsum sub iuramento præstiti coram iudice. hoc autem bis feci. litis autem materia erat triginta argenteorum quos perdidit ille cum quo habitus est lis secundum quod modo recordor.

Præter hoc iuramenta vera, sed inutilia & in vanum circa res nullius momenti fuerunt summissæ ab aliis.

Præterea cum latrunculis ludens a collusore fuissem victus & trecentis argenti orbatus, obsecrationibus, & super me missis maledictionibus promissi, amplius in tota vita me non esse lusurum, sed postea bis vel ter lusi, semel ab alio importune inuitatus, non ob lucrum pecuniarũ, quia recreationis causa tantum lusimus. bis vero credens quendam esse ludi ignorantem speransque absque dubio eius omnes pecunias me lucraturum cũ illo lusi; sed denique nullũ fuit ad inuicem lucrũ.

Præter hoc: cum cibus mihi nocuisset, in illo infirmitatis periculo constitutus feci votum nõ comedendi amplius id quod ventri & interiori nocuerat; sed cum postea in quodam conuiuio quidam similem cibum ad me misisset, ne inurbanus viderer, tuli denique & comedi.

Semel etiam feci votum de certo numero missarum & elemosinarum; & licet missas iam audierim, elemosinarum verò

Sarí nagara naró jibun ni tógue maraxózu .

Ficqiò: vatacuxi chicai furu còto ni xinareta monò de , ùchi no mòno ní varui cāgami vo misuru vie ni , sòre mo xei mon sùru tocòro vo fabacatte ye mòdòqi maraxéide sò-no màma ni vòqi marasuru .

Sànbàn no mandamjento nitcuite .

I Ma Padre fama no von fílocu no facári de gozaréba Domingo iuabini go missa vo vóganu chòbiga gozaraide . Jéfi ni voiobànu còto narédomo , ni fando va canái nagàrà tādà iurucàxé de vógami maraxenàn de gozàtta . Ma ichido va Padre nò gozàru tocòro vo xitte ; michi de nànde monài còto ni tàzzufauatte , tçiita tòqi va mo xi fajime faxerarèta tocoròde , xibuichi fòdo cacàxe maraxita .

Sòno ùie : go missa vo vógamu jibuni vòcata buxi njia de , irànu còto ni nen vo chiraitte vógami maraxitā ga , vazato sò itaxi maraxènu , tādà fci jei iro iro no còto ni famátte iru tocorò de , go missa no vchi nimo nenga achì chiri còchi chiri suréba mei vacu itaxi marasuru . Sòno ùchi nisando bātari vāqimaie nagara go missa vo vógami ni maitte fajime cara suie mādè sòno tocoro nimacári itta rédomo , sòre ni nen vo cāge maraxenanda niotte , vógamānu to vonāji còto de gozàru to vomoi marasuru .

Mata isógaxij còtò gaatte Domingo iuaibi ni vāre mo fatarūqi , vchi no vacato fannin ni mo xigòto vo faxe maraxita ; ichido va fito tòqi no aida , mitabi va fífitoi no còto de gozàtta ; fari nagarà ichido no xigoto vo xezumba dāi jinaru son ni avòzuru ni qi uamatte vógiatta niote , faxi nobùru coto mo iéide tçucamārçutta facai ni amāri qi ni cacári maraxènu .

moditatem; usque modo ex negligentia nondum distribui, sed quantocitius potuero votum adimplebo.

Denique: cum ego sim assuetus ad iurandum præter malum exemplum quod familiaribus ostendo, quando ipsi etiam iurant, ex verecundia non possum illos reprehendere: unde sic illos relinquo.

Circa tertium præceptum.

Cum modo maxime vigeat sacerdotum persecutio, & manent occulti, ob hocque non sit opportunitas audiendi missam diebus dominicis & festis, non imputatur mihi impossibilitas tamen vel ter cum potuissim audire sacrum; ex negligentia non audiui. alia vice sciens locum ubi erat sacerdos missam celebraturus: ita me in re nullius momenti occupatus detinui in via, quod quando perveni iam missam inceperat: unde quarta eius parti in principio non interfui.

Præterea; quando audio missam maiori ex parte absque deuotione, & attentione huc illucque mentè circū vagando, illic adsto; hoc tamen ex aduertentia non facio; sed cum continuo diuersis sim occupationibus immersus; etiam quando audio missam, mens huc illucque dispergitur non sine mei molestia. bis tamen vel ter cum aduertentia etiam si missam auditum iuerim, & ibi corporaliter a principio usque in finem perseuerauerim; sed quia nullam adhibui attentionem; credo fuisse idem audire, ac si non audissem.

Ter etiam laboraui & laborare feci tres domesticos meos dominicis & diebus festis, semel per spatium unius horæ Iaponiæ (quæ est duæ ex Europa) ter verò fuit per totum diem; sed unius diei labor & occupatio si differretur, & illo die non fieret, maximo mihi esset præiudicio: & cum propterea non posset differri, & propter hoc damnatum fugiendum laborauerim videtur mihi nō multum fuisse peccati.

Cir-

VAcacùxí ga nhòbò mo , còdomo mo voia mo mòchi maraxita mono de vògiaru sò de gozarēba xùtomè tovoiofo nacachigote i marasuru . sono xisai va fore ga igi ga varùte cò domo ca nhòbò ni ca arui va iqen arui va xeccan o cùvaiuru tòqi are ie coràierarēide nàqi, faqēbi curuvàre marasuru niotte de gozaru . mātahnóbo fufu no chíguiri ni fēnqi xeraruru tòqi mo sadamēte nuxí ga fāfa no ijtcuqè de arò to suirio xite fore demo iccò xicari marasuru . mata miga fatachi no mufucò vòba jèn àcu nuxi no iādo ni tomeò to xeraruru nitçuite , vaga iitçucuru xigoto uò fimaga nòte xènu tòqi va , faru tote va qicoienu còto gia to n.òvite tete ni xitāgavānu , buxitçugena cotò mo xicari , mātāamari nāgaraiuru ano tòxi iorì ga faio xine caxi ! to fai fai xintei iori zonji maraxita . goròcùdo mo fore to caracòte , giqini accò vo fāqi , cāquédemo ni fando foxiri sono coto sanzan ni fata tòri nāxi maraxite , rçuini fore càra futa tçuqi mitçuqi no aida ni sòre to cotòbamo cavāxi maraxenande gozatta . mātā megia mòno to xichi fāchido murini fara vo tatète , ichinidò va tçura vo vchi , ma ichido va bò de taqa , futārābi mo qètavoxi àxide vòxi funde quainin no mòno narēba , co vo voròsaxe maraxitā . Sono iie mātā rōtai no uòia xù ni taixite burei ni fore no , qi ni cacātta fēnji vo mòdoxi maraxita , mata iqitē gozāru còto mi ni mutçucāxi zonjite , tçuideni mo sono zaifò uo iūzūru tamentì , xinò to nozomi maraxitā ga ichido bacāri xinjit càra de gozātta ni , nocori ua cuchi bacari de gozatta .

Tòqi doqi mo jācu fai mòno to iorì óte , xucurò , finnin , fusocu naru mòno uo meri fifò xi , sòreni uiamai , cu uāieuzuru jifi no cauāri ni tāda foxiri azaqeri bacari caqe maraxita .

Mata miga xaqió to dai jinai còto ni tçuite ni fando caracòte fucòxi no aida ni sòre to xicari , nanica qizzucaì , qēga , uāzauāj ni auare cāxi ! to nozomi maraxitā ga nido de gozātta : ichido ua xincòn càra nani nari tomò cocorozā

Ego habeo uxorem, filios, & parentes: cum ergo hoc ita sit quasi semper cum socru mea in inimicitia perseuero, ratio est: quia cum ipsa sit mala inclinationis, quando ego vel cum uxore, aut cum filijs irascor, aut illos iniuste castigo, illa non valens hoc sustinere plorat & vociferatur & videtur insanire: & propter hoc, & etiam quãdo uxor renuit debitum coniugale persolvere suspicans, illam hoc facere ex sua matris persuasione valde contra illam socrum irascor, filium etiam meum viginti annorum violenter vult etiam socrus in domo sua detinere, & quando non potest ijs qua ego illi præcipio attendere, & ex hoc illa non facit, dicens hoc esse intolerabile & inauditum & cum inobedienti & male educato filio irascor, & cõtra illam veterrimam animum tot annos viuentem quod statim moriatur saepe sæpius ex corde desideravi. quinque etiam cum illa contendens præsentialiter contumelias & verba iniuriosa in illam conieci, in absentia autem bis vel ter de illa murmuravi, & de suis rebus pessime sum loquutus, & exinde in duorum vel trium mensium spatio neque verbum cum illa contexui. cū uxore etiam mea septies vel octies sine causa iratus semel & iterum eius faciem cecidi, semel vero ligno, bis verò pedibus deiciens & culcans, cum esset gravida sui in causa quod foetus abortiretur. cum parentibus etiam (qui sunt iam senes) male me gessi, illis offensiva responsa reddendo, fastidio affectus etiam eorũ longa vita, & obiter ut eorum bona, & diuitias hereditarem, desideravi semel ex corde morerentur. aliquoties verò ore tenus solum hoc pronuntiaui.

Aliquando etiã iuuenibus associatus murmuravi de senibus, pauperibus, & de ijs qui aliquem defectum habent, & loco reuerentia & misericordia quam erga illos deberem ostendere; illos illusi & irrisi, & de illis murmuravi & contemptui habui.

Cum meo etiam maiori fratre circa rem nullius momenti bis vel ter etiam contendi, & per breue spatium sui iratus cum illo: bisque desideravi quod illi aliquid infortunij accideret. semel desideravi ex corde quod aliquid mali (quidquid illud esset) illi

rozaxi ga atte , maichido ua fanomi fucō gozarananda :
tāda zanzato touōtri maraxita .

Māta iotabi aru padre sama no guiōgui uo miga tçūqi ai
no mōnō domo foxiraruru uo qite , sōre uo .tōgame-
na nominarazu; qeccu dōxin xite uaremo sōno go mem-
bōcu ni ataru cōto uōba ai foxiri maraxita . tocācu sōno
iōriai no ninju ua mina sōre uo iō xiraretarēdomo
Deus no go miōdai no acūguiō mo tōri atçucōte zōtan-
no daimocu to naitāga uarui to zonji nagārā ita ita coto
va miga ai amari giā .

Sōno foca , fuqimā mo nōte miga fufu no uie ni rinqi na co-
coro no uocoite , aite māde tāre to mo jafui xite , ninin-
nagārā nicui atçu to uomōi; narāba docūde nari tōmo
ūchi corosō to zonji maraxita corō ga nido gozatta .

Mata nhōbō cōdōmo no iaxina nitçuite faicacu cocōrō-
gāqe mo xicaxica gozarāide, sōno xindai , guiō gui , Chri-
stian no ioi catāgui nādo , made camavaide ua no cō-
to narēdomo ; ima made zuibun itaxi maraxēide miga
tōga de gozaru .

Goban no mandamiento nitçuite :

S Orégasi , iocoxima no michi uomi xiranu uofanai mōno
ni tēzzucara no inracu uo catari xi io uo māde mo uoxi-
ie fufumete , sōno acu uo uoca faxe maraxita .

Mata iāgaru mōno ni uarui iqen uo cuuaicte mortal tōga
uo xerāruru motōzzūqi ni nāri maraxitē gozaru .

Sōno fōca , mata : miga xiru fito fitōri ni uarui cōto uo tçu-
tōme ni iqu cōto nari canauaide uare zonji nagara tōmo
mo iraxi , sōre ni cōre ocu mo soie m xaraita . core ua itçu
tabi de gozatta .

Mata : uatacuxiga nhōbō uo motra mufuco ga aru , sono uo-
nna miga iōme to fai fai cōron xite icōn uo fucūmi , xi-
ne cāxi , ūchi jini auarē gana ! minicui to zōnjite , nan-
tomo uarēga meni cacararenu lōni itasōzuru ni ua to uo-
mōi maraxita cōto ua totabi fōdo de gozatta .

Sōno uie ; qiriōna uotōco to qenqua xite , achi cāra mi uo
sāxi

illi eueneret, semel uero non ita; sed leuiter tantum ira transiit.

Quater uero cum illi cum quibus ego colloquebar de eiusdem sacerdotis moribus & modo uiuendi murmurarent; non solum illos non reprehendi; quinimo cum illis consentiens ego etiam murmurauit de rebus grauibus illius honorem tangentibus. uerum est quod omnes qui aderant, illud sciebant, sed contrereckare & murmurare & facere materiam conuersationis impertinentis modum uiuendi & defectus eius qui est loco Dei & hoc ex aduertentia fuit meus defectus.

Præter hoc: absque aliqua uel minima rationis rimula de uxore mea zelotipiam formans & de complice etiã iuditiũ temerariũ: contra utrumque iratus decreui si possem illos uel ueneno saltem interficere; hoc autem bis accidit.

Peccauit etiam quia usque modo non adhibui diligentiam neque habui curam circa sustentationem familia, uxoris, & filiorum, neque multum sui sollicitus de eorum bona educatione & modo uiuendi Christiano etiam si sit res tam necessaria, & qua tam strictè & accurate debet tractari.

Circa quintum præceptum.

IN primis quemdam innocentem qui luxuria uiam adhuc nesciebat, docui substantiam & modum habendi pollutiones uoluntarias & illi ut hoc peccatum committeret persuasi.

Fui etiam causa quod quidam alias nolens; ex meo consilio peccatum mortale committeret.

Præterea: cum quidam mihi notus non posset ire ad quodam facinus perpetrandum, ego sciens & prudens illum associari & adiui, & hoc adiutorium quinquies prestiti.

Insuper: ego habeo filium qui iam habet uxorem: cum hac ergo uirum multoties uerbis altercans, aduersus illam odium concepi, desiderauique decies uel quod moreretur, uel quomodolibet occideretur, uel sic facere quod nunquam illam uiderem, & hoc procurasse desiderauit.

Præterea: cum uice quadam cum quodam uiro forte rixaretur

E

præ-

sáxi corosó to xerareta rēdomo, vāre va feifō no jōzu de gozarēba, tocacu aiteni vobitātaxij futatçu mitçu no qizu vo tçuqe maraxita . mata sōno qizu voi mōno no qiōdai to xinrui, sōno fepō to xitē, vñimunī, vare vo teppō de nari tomō nandenari tomō ūchi corosó to iuare tato qiçi voiōda tōqi va mǎnqi na cocōro vomōtte ano aitçumē ga mina ūchi fatasō to cūchi demo faqi, cocorōde mo zonji maraxitē gozaru aida va mitçuqi fōdo de gozatta. Sari nagara are va, quaiqi xerarete nōchi, nacanavōri itaxi maraxite; ima chicāgōro chiin de gozaru, sōno cufuri, ixa nando no zōsa va icai cōto to uqe tamōtta rēdomō aite cāra sōno qēnqua vo xicaqerareta tocōrōde mi va cocoroiafu sōno xitçi ni nauimo iari maraxeide gozaru .

Mata aru fito vataciixi ga cōto varū fata xerareta to qiçi jeta ni jotte iūqi ōte mo rei vo xi, futatçuqi no aida ni ichigō mō mōxi ire maraxenande gozaru ūie va cōno giū āno fito iurūxi vo coi ni iararetarēdomo, icon gā māda sūgui maraxeide, tçūini iurūsan de gozaru .

Sōno ūie faxeranu cōto nitçūite fito to chicuchicuro xita qēnqua cōron, norōigoto, fara vo tatēte accō zōgon vo ijtçuqeta coto, tē va xiged gozatta. nōchi va nacanavōri vo xi, iurūxi mo tagaini coi marasūru .

R. Mata: vāga votto va ūgi no varui mōno narēba mīzzucāra vo vetçu, tataitçu xeraruru niioite, sōno co vo moqenut ameni mi mōchi ni natte cāra fara vo nēgitte, sōno co vo voroxi maraxita .

R. Sōno foca: varera finnin xigocu de gozarēba co ròcunin o mōchi maraxita. sōre vo fodatçuru io mo gozaraide, quaitai ni nāru mai tamenī caractiri mo itaxi marasūru . ichido mo quai nin ni natte cāra cufuri vo mochiite, mutçuqi no cō vo vorōxi, ichido mata san no jibun ni co vo fumi coroitte, fucuchū cara xinde vmareta to mōxi maraxitē gozaru .

praelium seu certamen commississem; quamvis ille procuraue-
rit me occidere; cum tamen ego sim in digladiando valde dexter
denique duobus iectibus grauiter illum percussis, quod cum per-
cussi fratres & consanguinei cognouissent, & ego audiuissem
illos dixisse quod in omni euentu & eo modo quo possent scelo-
po saltim me intentaturi essent occidere, superbia elatus per triū
mensium spatium & illos odio habui, & illos omnes me occisu-
rum ore protuli sapius, cordeque huiusmodi resolutionem con-
seruaui; sed cū percussus pristina f. iisset valetudini restitutus ad
inuicem sumus facti amici, modoq. est mihi valde charus, bene-
nouus magnos sumptus quos praedictus fecit in medicinis, medicis,
& chirurgis, sed cum ipse fuerit causa & incaperit praedictum
certamen, ego absque scrupulo ad sumptus nihil contribui.

Cum audissem etiam, quendam de meis rebus male fuisse loquutum,
etiam si obuium illum habeā illū nullo modo saluto, neque per
duos menses aliquod verbum sum ei alloquutus. cum verò bisce-
diebus ille ut a me veniam peteret misisset, conseruans adhuc
odium contra illum, petitam veniam non concessi.

Præter hoc: circa res nullius momenti cū aliquibus cōcertasse ver-
bis, rixasque habuissē paruas, illos maledixisse, contumelijs &
malis verbis affecisse & alia huiusmodi fuit frequens: sed sta-
tim amicitiam facimus, & adinuicem veniā petimus.

Cum maritus meus sit natura bitosus me vel manibus aut alio
quouis modo percutere, & cedere non cessat: ego vero ne ex il-
lo filios habeam, & procreem: postquam grauidam esse sensi,
ventrem fortiter torquens, filium abortiri feci.

Præterea: ego sum in summa paupertate constituta: habeoque sex
filios, neque habeo modum quo possim illos alere: vnde ne am-
plius efficerer grauida, multas inuentiones adhibui, & postquam
etiam me grauidam esse cognoui accepi medicinam qua proles
est aborta cum iam esset sex mensium. semel etiam tempore
partus filium pedibus conculcans occidi; dixi tamen ex ventre
natum fuisse mortuum.

Ròcubàn no go vòqite nitcuke.

SOrégaxi nhóbò vo mòchi nàgara, chícázzuqi mo mòchi maraxita, sòno tecaqe mo vòtto no aru mono devògiaru. Só gozarèba futafama no samatàgué ga arte nozomi no mamani sore to tōga ni vòchi maraxéide, tādà chébi xídai ni itaxi maraxita. càzu va ie vobòie nédomo, fitotçvqi ni va, ni fando mo ari, ichído, mo ari, nai coto mò gozaru. mata nùxi no vòtto rùfu de gozàru tòqi va fi vo tçzzuqete fai fai vocaxi marafurù. tocacu xi avaxe ni ai ióri maraxita. fari nagarà jácufai no tòqi cara sòno vonago vo mixitta tocoròde qíga amari sòre nitçùqi maraxite, faruba ru no còto naréba, confessiòn no jibun ni padre sama iori, tocacu fore vo iamei cutto faxi vòqe to voxerarete micata càra mo zuibùn chicara no vo iòbi, mo faia catçute aru mai to fadamèta rédomo, iouai mòno naréba sono nòchi cafané gasane ni vòchi maraxita. core va mo xichi fachi nen no coto de gozaru niiorre go suiriò mesareio. cono vchi ni chíguri no ioi xi auaxé ga nai tòqi va fore ni xitagátte nari xidai sono gotai ni te vo caqe cùchi vo suiídaqi, fagi vo sãguru còto tã va vomò mama ni xi maráfuru. tocacu mi ni macaxète iraruru tòcocoeroie faxera io mata fúfu no chíguri no jibun nimo ano vonna ni nen vocaçete náita. còto va dódò gozatta. mata sòbet xòtoci no miçhi iori de gozatta rédomo; nisando va vxiro, vel, xiri càra. votòxi maraxita, sono vie, sono vonāgo còto vòba. vomòl ídalu tabí gotoni, ífami iorocobi, sono nāgoro voxí fa de vonózzucara mo ín ga mòre, tçzzncara mo moraxi maraxita. còre va maie no confessiòn no ígo xichi fachi ju de de gozaro made.

Mata: bechi no vonna to ichído tōga vo vocaxi maraxita, sòre va uotto uo motaíde, mādà uotocono michi uo mixiranu to coròde, fajme cara iiaçatta rédomo amari sufumeta niiorre; tçuini uotoxi maraxita rēba tçucama-tçuru tocòroni siçiiçocareta niiorre, ie fataxi maraxéide, fara mo ùchi uarazu tādà in ua foça nj moraxi maraxita.

Aru

Circa sextum præceptum .

E Tiam si babeam uxorem habui etiam pellicem ; que quidem etiam habet maritum . cum ergo ex utraque parte sit impedimentum nõ potuimus conuenire ita frequenter sicut desiderabamus ; sed fecimus secundum quod se obtulit occasio de numero viciũ nõ recordor . aliquãdo accidit cõuenisse ter in vno mense aliquando semel , aliquando nunquam . cum vero fuit maritus eius extra villam multoties consequitiue conuenimus secundum concurrentiam occasionum . Sed quia huiusmodi pellicem a tempore iuuentutis cognoui , & ob hoc illam alias valde amem à tanto tempore : etiam si quando confiteor præcipiat mihi confessor vt omnino abstineã & illam relinquam , ex parte mea ego etiam proponam me pro viribus illam relicturum & quod iam non erit amplius ; cum tamen sim homo fragilis : postea saepe sapius in peccatum reincidi . cum vero hoc fuerit per septem vel octo annorũ spatium ex hoc poterit vestra paternitas negocij grauitatem conijcere . quando verò non est occasio peccatũ consumãdi , oscula , amplexus , & vsque ad partium verendarũ talis sapius accidere iuxta desiderium . consideretque reuerendus pater quòd in omnibus prædicta sit mihi subiecta . Sãpius etiã quando rem cum uxore habui , feci ac si cum pellice rãm haberem de illa recordatus . & si vero regulariter quando cum illa pellice cõuenio sit in vase naturali , bis tamen vel ter fuit in prepospero . Insuper quando de rebus cum illa habitis in eius absentia recordor in illis deleor ; illo vero desiderio & delectatione aliquando naturaliter in pollutionem venio : aliquando etiã ad illã meipsũ prouoco , post vltimam confessionem accidit septuagies . vel octogics magis vel minus .

Cum alia femina virgine semel conueni . hac vero cum neque virum haberet neque virum adhuc cognouisset ; a principio renuebat ; sed cum persuasionibus molestassem denique illam vici ; sed adhuc in actionis initio cum illa inquiete huc illucque se moueret nibi potui perficere , sed ipsa incorrupta remanente , extra vas semens est effusum .

Alio

Aru tòqi mo votto vo mòtta vacài vònna to tōga ni vòchi maraxite, xi fajimeta tòqi, vòtto vo mòtta mòno de gozarèba, canarazu, sòno michi vo xitte fara ùhi vatte arò to vomète votta redomò, sòno vottò ga canavaide gozatta niiotte; vare va nari gatòte mo tçùini fonni itaxi maraxita.

Ma ichido va votto no àru vonago to tōga ni vòchi maraxite, sòno votto va rufu de gozatta niiotte, tènnen qichò xerareò tòqi sono vònna quainin ni nartaraba, vòtto iorri fore vo xitte corosareò to qizzucaì xite vomèta rba: tocàcu còdanè ga, vel, fané, vel, inga, ùchi ni iri tomaranu iò ni caracuri itaxi maraxita.

Sòno foca mime caràchi no ioi vonna vo mi ru tobi goto ni àcu nènga vocotte sòbet àre to gana! to nozomè domò, tòqi niiotte va, sòno mōnen o faròte fuxègui marafuru, dōxin xita no càzu va voboie maraxènu; xica mo vonàngo no teitò xindai va, me ni cacàri xidai de gozaru.

Aru tòqi mo nivacani fito nai tocorode fitori vonna ni tçuqi òte xiqiri ni chixò ni tauore fuxi, sono qiru mòno vo caràgue, te axi vo mo tori fucumète votosò to xita rèdomo, naròzuru tocoroni vamecareta niiotte, ie fataxi maraxèide: tãda nhòbò gurbi itaxi, in mo sòno maie no quia fotòri ni còboxi maraxita.

R. Varera subon no guàn no mono de gozaru vo Christian, xu mina xirarete, ien pen no fata sucoxi mo gozaraide, iocoxi ma no nenga qizãfu toqi va mi vo xexxite nari tomo fuxègu coto mo arimata amari qitçù sono mōnen ni vocafaruru toqi niiotte va ie fuxègui tódòqeide, mi vo càqi sãguri, àno cata ni iubi vo faxi ire, votoco to nete voru furi vo itaite, xigo ròcùdo sono inracu vo tógue fatafu ióni mi vo igoqi vocòxi maraxita.

Màra miga guàn no xògue vo xirareta votòco xemete fãdaie vo mixò to jenacu fòdo fifaxù fufumerarèta rèba, fajime va iòmo iòmo to mòxite fenqi xita redomò, tçygo ii tçumerarete, fore ni macaxe maraxita sono tòqi votòco mo uãga fãdaie uo mixete uatacùini tori cacatte ta uofareta rèba, fãdato fãdato auaxeta tocorò de, mo faia figa mòietatte nani nari tomò xi fatafozurè domo, uchi uatta raba

Alio etiam tempore cum femina adolescente quidem; sed quæ maritum habebat, conueniens, cum a principio iam illam defloratam certo crederem, propter impotentiam tamen viri non erat ita: unde ego & si difficulter; illam tamen deflorauit.

Alia vice cum muliere habente virum conueniens, qui quidem vir erat absens, timens ne forte grauida effecta sic irueniretur à suo marito quando reuerteretur, & illam ob hoc occideret, diligentiam & curam adhibui ne semen ita intro decideret quòd posset concipere.

Præterea: quando feminas formosas & speciosas video, semper se offerunt mala cogitationes, regulariterque illas desidero & concupisco. Et si enim aliquando malis cogitationibus resistam quoties verò consenserim non recordor. Status vero mulierum est secundum quod casu visui se representant.

Quadam vice cum in loco solitario obuiam habuisssem feminam, violenter illam in terram deiectam discooperui, cumque manibus & pedibus eius compressis illi violentiam inferrem, exclamare cepit: quo factum est ut opus non potuerim perficere, sed extra vas fuerit consummatum.

Qui me cognoscunt Christiani sciunt me votum castitatis emisisse: unde de nuptiis mecum nullo modo tractatur. cum vero tentationes sensuales mihi occurrunt, aliquando resisto etiam meipsam affligendo & carnem mortificando. Sed aliquando quædam nimis & fortiter ab huiusmodi vexor; perseverare in resistendo non valens succumbo prædictis tentationibus: unde quater quinquies vel sexies memetipsam variis modis prouocavi ad delectationes venereas variis mutationibus & talibus usque ad desiderij completionem.

Cumque quidam vir impedimentum mei voti cognoscens, me instanter sollicitaret ut saltim corpus nudum ostenderem, etiam si per aliquod tempus resisterem, denique ab illo conuicta, eius voluntati consensi. tunc vir se ipsum etiam ostenta & super me irruens, etiam si iam tunc temporis libidinis igne accensa omnia libenter consumarem; quia tamen timui ne sorte deflorata si forte

raba xijen mi mòchi ni natte, guàibun o uxi na uò to mntçucaxù zònjite fon ni ita faxe maraxei de gozatta, toca-cu fara no tocoro ua ùchi uaraide tãda sucòxi fonjite no cottã ga, fore iori foca ua riofò no foxij mamani itaxi maraxita sono uie màta micàta cara xiri iori surèba, mimòchi ni naro qizzucaí ga nai to sufumete, nhàcudò no iòni. fore to tabi tabi ne maraxitè gozaru. catãtta bun ua iotçu qi no aida ni xigued gozatta rēba, sòno, nochi ioròzzu ni acùguisò ni maqete, tçuini, mēnbocù mademo caronjite fore to fonni uotòco no tōga no uocaxi maraxita. core sai sai de gozatta rēdomo faijo ni ua còdane tòtto uchi ni iri, mimòchi ni narj cauaranu iòni sama zãma ni tacũnda rēdomo sono nochi ano fito uòba amari ni taixet ni uomò niotte qeccu sono cò uo mòqete iocarò to zonjite, mo faia sòno mama uòqi marafuru còto ua micçu qi, no aida de gozatta. màta igue no tacimi ua fito tçuqi no còto de uoglatta, icutabi to ua uoioie maraxenanda.

Mata uara ua uotoco iori mime catachi noiòutçuçucùxij uon nato fomèraruru tòqi va isami iorocòbi, mata qini ai ioi uotòco no tçuqi ai no jibun niotte mo xinjit cara ne tacãtta còro mo fando gozari: dõxin xeide, tãda ua fora ni sò mòxita còto mo xet xet de gozatta.

Sòno uie uare ga natçu no atçusa de iògui uo cabixe canete, qe nozote mino uie ni nãni mo nãni, nete uòru tocoroie fitò ga sòro sòro to chicãzznite, io nata no jibun ni sòno nē dõcòro ga curò gozarēdomo canete cara sono càqugo ga atte i iacani miga mune ni te uo càqe sãguri, nani mo iuzzu ni, niēni norareta tocòro vo fari fãzzusò tôte fataraita rēdomo, are ua sofoiaite, zozomeita rabz uchi corosò to mi uò uòdofareta tocòròde chicò uòru ùchi no mòno iòri uoioieraruru mai tamenì amari uoto vo xenãnda rēdomo sòno iòni furio na còto uo corãie canete, nacaba ua uosòre nacaba ua xicatte: tçuini fore uo cùchi de camì, te de faxi ãgue, jiiñni fatafaxe maraxeide inaxe maraxita. core uà ichido de gozatta.

Ma ichido ua chòdo maie nò gotòcu ni uonaji mono ga qite
mi

forte grauida efficerer honorē ammitterē, consumationi non dedī locum neque pro tunc virginitatē amisī, licet aliquā passa fuerim lesionē, sed citra hoc ad inuicē fecimus aliās quādam ad delectationē voluimus. cū vero mihi in mētē venisset quod per vas preposterum nullū esset ingrauidationis periculū hoc viro perfitasi: vnde multoties per quatuor mensium spatii cū illo isto modo dormiui. postea vero in omnibus a predicto luxuria vitio victa, honorem & famam vsque despiciens peccaui cum predicto viro multoties modo ordinario: sed à principio ad honorem attendens ne efficerer grauida diuersa sem machinata ne semen ita detineretur vt posset coagulari & in prolem seu corpus humanum conuerti. Postea vero amor erga predictum virum ita creuit vt bonum reputarem ex illo filios habere: vnde a tribus iam mensibus in suo cursu naturali omnia relinquo. cura vero ne grauida efficerer durauit per vnum mensem; sed quoties fuerit non possum re cordari.

Quando vero de pulchritudine laudor valde mihi placet & gaudeo. & quando viros qui mihi placent video, multoties erga illos quasdam habui velleitates, ter vero ex corde habui consensum desiderij.

Præterea tēpore æstatis cum præ calore non possent noctu supra me aliquid coopertura sufferre, & pedibus omnia leuassē, esēque discooperta profundè dormiens, accessit quidam vir sensim & gradulento, & quamuis eo quod esset media nox, esset locus obscurus, quia tamen antecedenter præuentionem fecerat, viam rectā ad locum vbi ego eram accedens subito supra pectus manus imponens & me palpans quin eo quod aliquid diceret voluit mihi violentiam inferre; sed cum ego conarer illum a me sciungere in aures meas obmurmurans dixit se statim me occisurum si strepitum aliquem facerem. & quia prope erant aliqui domestici ne nos audirent non multum strepitum facere procurauī; sed alias rem tam inopinatam & repentinam ferre non valens, ex parte timendo, ex parte vero irata, capientibus illum mordere & manibus leuare: vnde facinore imperfecto feci illum abire.

Alia vero vice idemmet qui antea eodem prorsus modo veniens

mi uo nocafó tame fucumerareta reba, fajime uá miga qi ni auazu, canète cára mo sono iacufocu iumeni mo gozaraide fucòxi taicán fenqi xita rēdomo, cocoro ga jinèn-caramùqi iotte: tçuinì ichidò tógani vòchi maraxita: sòno tōga va miga fajime de gozatta.

Vatacuxi ga varámbe de futa voia vo vxinòte minaxigò ni nári maraxita. Sò atta rēba, io vo sūguru iō ga gozaraide. Nanban jin iōri sòno tōgui ni torarete nuxi no iādo ni iotçuqi no aida nhóbó no iōni vòri maraxita. Sòre cára fito ni fòcò siru còto ga mutçucaxij to qitareba fonxò ga nòte, menbocu, chijocu tō vo mo xiraide: sòno máma qei xei ni natte jórō mächì ie macári ite vāga mi vōba conomu móno ni vri mono to xite, còno sanganèn no aídani vòri maraxità. cono ūchi ni qirei fa nòtāne to, máta vāzzurai ni vavānu tameni, xi fatasarēta votòco vo inasūru [tanteqi xòben xite cá, curto vchi máde mo nōgòi faraire ca: tocácu fucuchū ni votòco no còto ga nanimo tōdomarà nu iōni itaxi maraxità.

R. Vare va gorònjèrarurū gotoqu vacài mono de gozatte; sòno ūie Christian no catāgui mo māda xicāto mi ni tçucānu tocòròde, tçune no tōmo mo dōruì no móno de gozarēba go furiō faxerarcio. tocácu ittāzzurà ni io vo sniguite, rēnga no vra vo tçucūri, gio giū fundan no monò gatari mo sòno cātani coro vo fiqi ioxe, tçuinì Deus no go fatto, von imaxime, von vosòre nitçuite nenqi mo gozaraide chicuxò no iōni xiqitai no migurūxij móno ni tōgiacu xite ita tocòròde, nen mo, coròba mo, xòsa mo còtò gotòqu sòno ne móro cára fideqi móno de gozatta. Sòre nitçuite nhàcudò no nozòmì ga vocòru tòqi va sòno máma xiavaxe vo ūcāgòte foxij máma ni, tçutòme, ioi vònna meni cacāru tòqi mo, xemète xinjit no cocòro no dōxin to máta xei vo irete motomūru máde iancēde: ficqió nanì goto ni tçuqète mo tāreni mo xitā ga vaide tōga bacári fòri idāxi maraxità. Xicaru tocòroni, máie no confession no nòchi: tezzu cara mi vo momi atçu còte in vo vāgāita coto xiguesò gozatta. máta votòco to tagaini fāgi vo moraxete morà xi morafuru còto mo fi goto ni aru. nhóbó gata ni vòchira mo mófu ni uoiobanu. tocácu rāda no móno fitori uònna to uèta còto tairiacu xi fiacū do amári

voluit me opprimere & licet à principio quia non mihi placebat neque antedecenter mecum fecerat aliquem contractum, aliqui fecerim resistentiam; quia tamen cor paulatim cepit inclinari: denique semel cum illo dormivi, & tunc virginitatem amisi.

Ego cum essem adhuc puella utroque sum orbatus parente. cum autem modum vitæ transigendi non haberẽ, tulit me quidam Europeanus ut essem eius concubina, & fui per quatuor menses in eius hospitio ac si essem eius uxor. postea verò audiens esse molestum in alicuius dono seruire, ignoransque quid esset honor, opinio, fama, bonum aut malum nomen, absque discursu me ipsam omni venienti in meretricem dedi, & vendebam me omni desideranti me, et ad lupanar me contuli, ubi per tres annos perseveravi: et tum propter munditiã, tum etiam ne aliquem contagiosum morbum contraherem, statim post viri discessum, vel urinando vel alio modo me purificans procurabam ne aliquid viri intra me remaneret, hoc autem, ut dixi, per trium annorum spatium feci.

Ego sicut vestra videt dominatio sui iuuenis et super hoc consuetudines Christianorum mihi nondum multum adhaeserunt: illi vero quibus affocior sunt eiusdem qualitatis: et ex hoc potest vestra discurrere paternitas: totum enim tempus consumitur in versibus luxuriosis componendis, conuersationes etiam continuã tendunt ad idem, et tenentque sine lege Dei, sine eius mandatorum prohibitionem, et absque eius timore sicut bruta animantia immersi rebus immundis, cogitationes, verba, et opera fuerunt fructus qui ex antea diælis processerunt, unde quando sodomitica cogitatio superuenit, si occasio possit inueniri, statim adimpletur desiderium. quando vero occurrit aliqua decora mulier ad minus statim adest consensus, fitque diligentia incessanter usque dum adimpleatur concupiscentia: et denique absque aliquo respectu, quomodo peccata adinuenissem curavi: unde a tempore confessionis præcrita frequentissime me tactibus ad voluntariam pollutionem prouocavi, et cum alijs ad inuicem huiusmodi fecimus, et hoc quotidie. peccata cum mulieribus non erit possibile explicare: cum solutis enim quadringentis et supra peccavi, cum habentibus maritos multoties; sed quoties ignoro, cum aliquibus ex illis semel, bis, quater, quinquies, aut sexies tantum conueni. præter has etiam habui pellices determi-

mári de gozarö, vòtto no áru vònna mo vo vôte, icutábito va vobòie maraxenu, ichidò zzutçu, nido, xí, go rocu-dò zzutçu gozatta. sòno vchi mára fán nen, ichinèn, futatçuqí, ninenno mècáqe mo gozatta: nandò zzutçu to mo vobòie maraxènu tãda chòbi ni macáxe maraxita. vòtòco no mixirãnu vònna goròcu nino, faji meno fagi vòtòri maraxita, ichinin va damaite nhòbò vo torò to iüte nabíqi maraxite, tçuini vocáite cára, ij caiete, fute maraxita. maichinin va fajime cára iiaçáta redòmo nãcãdáchi votanòde amári fufumèta tocòròde, tçuini iro iro no iãcusòcu vomòtte tabacátte sòno iòrocòbi vo motomète cára nánimo tógue maraxènánda, ichinin va mára vãre to dèxin xezúnba sòno mama cùbi vo vòxi fucumète corosò to vòdòxi ni iüte, funavãchi vòtòxi maraxite, nõchi mo mitçuqi no tècáqe vo mòchi maraxita. nocòri no fannin to sãndo zzutçu bacári vòchi maraxita. mata tógue ta còto ni nen vo caçúru tabi goto va sono iorocòbi ni fuçeri mufabòri nõmi mò gozãru.

Mata açu nj focòri, fomãre no tãme sòre vo catãri aravãxi, máta fore fòdo indò vo mixirãnu mòno ni voxiiuru coto: còre mo fei jei no còto degozãtta. ima móxi aravãxazuru còto va go mèn nafareòzu: fabacári nãgåra confession no vchi gia tocòròde móxi marafuru. qéda mono to sãndo fucãi tógã ni vòchi maraxita. máta sòre mo tagai ni ai chiguiru vo mjte fonemi marafuru. còre va jüdò de gozatta.

Nãcãdáchi mo ni fãndo itaxi maraxita. nido avaxèta mòno va futari nagara fitori vòru, fito tãbi no cátaippè va fitori vòru nhòbò vo motãnu mòno de vògiatta.

natus per medium annum, per integrum, per duos, & per duos
 menses: quoties cum vnacunque peccauerim nescio; sed se-
 cundum occasiones sic feci. à quinque etiam vel sex virgini-
 bus absuli primum honorem, vnā decepi promittens illam
 in uxorem accepturum; & postquam illa sum vsus reliqui. a-
 lia, etiam si à principio resisterit, sed quia per tertiam perso-
 nam illam valde persuasi; diuersis promissionibus illā seduxi,
 & postquam meum desiderium adimpleui de illa amplius non
 curauī. aliam vero vi & minis redegit dicens, ni consentiret il-
 lam suffocaturum, postquam vero illam sum adeptus, pelli-
 cem ad huc retinui per tres menses, alias vero tres singulis tri-
 bus vicibus obtinui, cum vero preterita in memoriam reuoco
 morose delector.

Multoties vero & continuo accidit in male factis letari, & vt
 de rebus pessimis laudarer commissa narraui; ignorantes vero
 malitiam sepiissime docui. Sed quod modo volo patefacere;
 dignabitur vestra paternitas patienter audire & mihi veniam
 concedere: cum cum sit in foro confessionis omnia debeo mani-
 festare, ter cum bruto commiscens horrendum facinus commi-
 si, quando vero à imālia inter se coeuntia video, illis inuideo;
 & hoc decies mihi accidit.

Bis etiam vel ter offitium feci intercessoris seu medij, vt inter
 se vir & femina conuenirent, bis ex vtraque parte erant soluti,
 semel vero vir habebat propriam uxorem.

Xichibàn no mandamiento ni- tcuite.

V Atacùxi ga nusùmi va tçucamarçura nê domo : chi xò ni nijû me no itta cànc bucùrò vo mitçuqète, tòtte vòqi maraxita. tocacu nùxi ga aru mài to zonjite, vâre na finnin de fòno cànc vòba mi ni tòtte tçuca vò to zonjite ita tocòro vâ, sòno nochi fon no nùxi tàre to id vîri nâgarâ, imâda sòno cànc vo iari maraxènu. tocâcu arâba iarò to no sadâme va tâbi tâbi de gozatta : iarû mài to mo ichido mo nîdo mo zònji maraxita. Sâri nâgarâ mò faiz vatâxi maraxôzu.

Mâta tâ fataqe vo tçucûru tamenî chin tòri vo iatôta rêba, sòno fitçuca no chin vo tomète, mada nâxi maraxède gozatte, sòre va finnin de gozarêba ren ren covarêta rêdomo ; irovaide futa tçuqi no aida ni nafaide votte; mo naxi maraxozu.

R. Vatacùxi ga còno vâqi mòno vo còta reba vonajij mono vo cai ni tçuqi ôta ninju ga vovâte, ùru fitosòre ni tòri midarete, fono atâi vo va ùrerarera tocòro de, mi va nani mo iuazu ni sòno màma cànc vo nafaide. tâchi fâri maraxita. fore va rocumòmme bacâri de gozatta. Sâri nagara mixiranu qiâcu gia tocoròde, fore ni ie modo faide, finnin ni narî to mo ca go mifa vo vocona vaxete nari tomo ca fòdocoite tocâcu guioi xidai ni itaxi maraxôzu.

Mata âru toqi fito no ùchi no mòno ga mono vo vri ni miga tocoroie qitarêba, nusû da mono to zonjinagara, sòno atâi va asò iuareta niotte, funavachi cai maraxitê gozatta nimomme bacari no mòno de gozatta. vatacùxi aqiâdo, *vel* âqi bito, *vel* aqinai sùru mono, *vel* vri cãi furu mono de gozaru. Sò gozarêba mōqe va casanuru tame ni taiema nõ itçuvâri vo ij, vri mono no qêga vo môxi ara va faide; qêccu fore vo fome âguete faina zamani fito vo tabacatta còto va tabi tâbi de gozatta. Sucôxi zzutçu no còto de atta rêdomo tçumotte va ni fiacu me bacari de gozarò, tocacu tòtta mono va uouò gozari : xicamo ninju
mo

Circa septimum præceptum .

E Tiam si nihil sim furatus inueniens casu bursam in qua erant viginti argentei illam accepi & seruau i, credens que non habere dominum, & cum ego sim satis indigens decreui pecunias illas mihi accipere vt in necessarijs expendere hoc autem me cogitante comparuit verus illarum dominus, quẽ licet ego cognoscam, vsque modo tamen prædictas pecunias non reddidi, & licet sapius habuerim intentionem reddendi quãdo possem, semel tamen & iterum non traditurum decreui. modo verò quanto primum restituum .

Cum conduxissem homines ad excolendum agrum & hortum meũ & illi per duos integros dies apud me labor assent, eorũ mercedẽ retinens adhuc non solui, licet ipsi vt pote pauperes & indigentes sepe repetierint; per duos menses absque misericordia prædictam mercedem retinui; sed statim soluam .

Ego diebus præteritis accessi vt emerem quandam rem, cumque multi alij ad emendum ex eadem conuenissent, confusus qui illam vendebat præ multitudinem, oblitus est pretij eius quod ego emeram, ego vero hoc aduertens & nihil alicens aut soluens, hoc modo discessi. res erat valoris sex argenteorum; sed homo ille erat extraneus & mihi incognitus: vnde non possum illi restitutionem facere. sed distribuam pauperibus. vel in missarũ cleemosinas conferam, profecto faciam quod mihi præcipietis .

Quodam tempore cum quidam seruus venisset ad me vt quandam rem venderet etiam si alienam & furatam esse cognouit, quia tamen pretium vile pro ea petijt, statim illam eni & accepi duobus argenteis. Ego sum mercator & ex officio mercaturã exerceo & emendo & vendendo viuo, ad augendum vero lucrum incessanter mendacia dico, non manifestans defectus eorum quæ vendo, inimo potius omnia laudando, multis & varijs modis homines decepti & sapissime. & si autem fuerit in rebus paruis; si simul male accepta in vnum redigantur, erunt valoris ducentorum argenteorum. Sed illi a quibus accepi fuerunt multi

mo mixiranu tocorôde finnin ni fôdocoite iocarô to uo-moi marafuru .

Mata uarêga xôgui no iccai jôzu de uôgiaru ni fitô ga fore uo mairi ni qite tocacu uare ua fore uo damafu tame ni xoxin na mono gia to ii, fajime no futate ni , mo uazato maqete atta reba , forê de ano fito miga câne no tori tafa ni ficarete , tçuinî maqerarete , sono cane uo cûrto tóri tçucûxi maraxita. tçûgo va gojû to mata sanjû san momme: fâchi jû san momme de gozatta. fari nagara forêgaxi ga catta coto ua damaite gozari , sono uie ano ifôno , finnin de , qenzocu uo yaxinô iô ga nai uo xitta niotte miga chiin uo tanôde sono câne uôba cacurete môdoxi maraxité gozaru .

Sôno foca : miga xacu xen ua icai coto de gozârêba cai ta fito mo mâi nichî jefito mōnaxe to couarurêdomo , ichido ni mina uo nasu coto mo iezu , canôta bun mo nâxi maraxenândê gozaru . Sari nagara ima confession no câcûgo nota meni sôno xacu no cane uo mina totonoietê gozaru niotte qiô giû ni nâxi maraxôzu .

Sâte mâta uarera tôcai xerarûru xû ni sôno aqinai notâme to banji ni mo cane uo câxi marafuru. xicarêba son vo xenu tameni mâzzu : sôno xu iori sono taxi gâne no xichi uo tóri âzzuqête uoite : sono uie ri uo mo tóri marasûru. tato icba fiacu me uo casu tōqi ua qichô xite fiacu ni jû ca ni jû go ca , sanjû ca tori marafuru . fore mo mata cane ni ca aqinai goto ni caqete ca toqaqu mîga xîdai ni toro to no ragai no iacufocu gia. go co cu uo maquji bun ni mo , aru-ia câne aruina sono maqidane uo casu ua tocacu migui môxita gotoqu caru jibun ni ni san jûsôdo ribai ni tōru fâiari fazu gia ni, uare mo cōno rōcû nèn no aida ni so tōri maraxita. mottomo consciencia ni cacatta rêdomo fâiaru tocorôde fito nami ni itaxi maraxita.

Vatacûxi aru dai miô no daiquan to xite sôno go chîguiô no faiban itaxi marafuru. sô gozârêba sono iacu ni tçuite no nagueqi ua uouoxi , toçigui na sucuno gozaru niotte uâga qenzôcu uo sodatçuru tameni , nûxi no iuruxi nô quan- bun ni tori maraxita. icutabi to ua uoboie maraxenu. tairi acu xichi fachi do de gozaru .

Mata ûchi no mono dômo no chinga tōqi doqi amari sucu- nâi

Et incogniti: unde opinor bonum esse si inter pauperes huiusmodi pecunias distribuam.

Ego in ludo latrunculorum sum valde peritus cumque quidam ut mecum luderet venisset, et illum possem decipere, dixi me in prædicto ludo esse inexpertum et a consilio primam et secundam perdidit manum et vinci ab illo permisi: quo viso prædictus vires reassumens ductus mea pecunie cupiditate, cum ludum essemus prosequuti, eius pecunias omnes neq. obolo quiddam remanente accepi. summa vero fuit quinquaginta et triginta tres, octoginta et tres argentei. sed quia dolo prædictam pecuniam accepi, cognouique illum hominem esse pauperem et non habere quod familiam suam sustentet per amicum secreto prædicta restitui.

Præterea: ego magnam debitorum summam contraxi. creditores vero quotidie sunt de petendis solliciti: cum vero omnia simul non potuerim soluere, non solui etiam partem, quam potuissim; sed modo ut possem confessionem facere utque omnibus satisfaciam pecunias collegi et præparatas domi reliqui: unde hodie omnia persoluo.

Præter hoc: Ego in fideiustoribus qui per mare mercatoriam exercet, et ad omnes alios usus pecunias de mutuo seu faneror. Et tamen capitale non possum perdere, eius loco re ad minus aquælis pretij in deposito constituta propignore, insuper lucrum accipio: v.g. quando centum de mutuo peto: et tunc cum accipierem quod post suum redditum dabit seu soluet pro lucro vel viginti vel viginti quinque, aut triginta, et hoc vel in propria pecuniarum specie, vel in mercibus respectiue computum faciendo secundum meam voluntatem. tempore etiam quo quinque granorum species seminatur solco etiam dare mutuo vel pecunias vel ipsa semina, cum prædicto tamen pacto de soluendo tempore messis. hic autem modus lucri est communis et a multis exercetur: unde ego a sex iam annis illum exercui etiam si cum scrupulo, alios tamen imitatus.

Ego cuiusdam magnatis domini sum œconomus villicus seu maior domus habeo que reddituum eius administrationem, prædicti vero officij labor, cura, et sollicitudo est magna, fructus vero et merces est parua: unde ut meam familiam possem sustentare, absque domini licentia quantitatem magnam eius rerum accepi. nescio certo quoties hoc fecerim; sed credo fuisse septies vel octies. Iudicans etiam aliorum domesticorum mercedem esse nimis pau-

50

nài to zònjite, sòre ni xiranu càvo xitē mòno vo fucòxi zzùtçu toraxe marasùru. Sòno vie màta ni sandò miga iurucàxe iudande daijinaqéga atte, nùxi. va sòrè de fucai fon o mefarètè gozaru.

Mata tòqi niiorre va canavànu fiàcuxò dòmò ni mo sòre sòre ni atàru nèngu vo amari xeme tçuqète nafaxe marafuru.

Fachibàn no go vòqite nitcùite ::

MAzsù vatacùxi ga. catàqi no mènboçu vo vxinavasùru no cocòroate vo. morte miga jafui vòba ari iòni xite fito ni catàtte chiràxi maraxita. sòno cataqi va xòtoçu catàgui no. ioi fito de vògiaru niiorre qicoieta xu va tabùn macoto ni vqeracéide. suna vachi fono qicoie guàibùn va tanin to fucòxi fonjerare maraxita.

Màta qini avànu mòno no varui coto vo qiqi voiobu tòqi va, canaràzu sòno bùn giato zonji, cuchì de mo mòxi marafuru.

Sòno foca fimit nì vqeta. ichi mot no guaibùn ni ataru fucà qéga vòba fucarabi fito ni xiraxe maraxita. ichido va varui cocoroate de: ma ichido va, miga chilnto ienpen no iacu focu vo tòmùru tame de gozatta.

Mata faxeranu giban ni fumi cacàtte daiji naru fito no còto nitçuite jafui no. cocorò ga vocòtte, sadamete sòno bun de aro to mo zonji, fito ni mo mòxi ire maraxite, fono fito mo vère to. dòxin xeraretè gozatta.

Sòno. foca vatacùxi igi to umare no fuqi no vàrui mòno narèba cāguè de fito no. còto. vo mo foxiri, foxiru vo qiqu tòqi mo. fore vo. tōgamzu ni; qeccu coròba vo foiete ai foxiri. maraxita. mata chiin no. naca. vo chīga vāsùru romeni. cata ippà no còto vo. varū ii naxi maraxita.

Màta miga aru xiru fito. to guijet tçucamarçurò to zònjite fono còto. vo foxitte mi vo. qiqareta fito càra fono. mimi 'ni iori itta rēba; sòno mama vatacùxi to nacachì gote, ima mo sòno bùn ni imarafuru.

Ma-

51

eam illis permisit ut unusquisque ex rebus domini aliquid acciperet in proprii laboris satisfactionem, fingens me illud nescire. prater hoc bis vel ter ob meam negligentiam magnum accidit infortunium ex quo domino magnum super venit praeiudicium. Agricolas etiam aliquando nimis oppressi circa uniuscuiusque debiti annui solutionem.

Circa octauum praecipuum.

I*n primis animo inimici mei honorem destruendi, meum temerarium iudicium & malitiam verificans; illud coram alijs narrans divulgari feci, ille vero inimicus est profecto boni nominis & opinionis vir: unde qui notitiam habuerunt de eo quod est divulgatum maiori ex parte non crediderunt, sed cum alijs aliquid sua amisit bonae fame.*

Quando vero audio aliquid mali de personis quae non mihi placent, statim fidem adhibeo interius, & exterius ita certo esse affirmo.

Præterea bis rem magni momenti pertinentem ad honorem cuiusdam familiae, quae mihi sub secreto fuerat commendata alijs hominibus reuelauit. semel fuit malo animo & intentione; semel vero ut impedirem contractum matrimonialem cuiusdam amici mei cum persona illius familiae.

Absque bono etiam fundamento quo firmarer de quadam persona graui habui cogitationem iudicij temerarij, cui non solum iudicium inclinavi, sed ore etiam & coram alijs protuli, qui statim iudicio etiam meo inhaerentes crediderunt.

Præterea cum ego sim malignantis naturae & inclinationis in absentia de alijs murmuro & murmurantes non solum non reprehendo, sed adiuuo. ad seminandam etiam discordiam inter amicos coram vno de alijs murmuravi.

Vt recederem etiam ab amico de eo & eius rebus in absentia murmuravi, quod cum ad eius aures peruenisset, statim amicitia est dissoluta, & modo sumus discordes & inimici.

Mata tãda no mōnōgatari zōtan no uchi ni iacuni taranu fito no ata ni mo narānu fora goto vo mōxita cōto va amari xigucōte cāzu cāguiri gozāru mai.

- Suye no mandamiento nitçuite, mōxi ara vāita iori foca, va mo faia voboie maraxenu : tãda tanin no fūfu zai fō no nozōmi marafurē domō, sōre vo nufumō to vomōi mo iorānu cōto de gozāru ; tãda vāre mo āno iōna mōno vo motta roni va ! to bacāri zonji maraxita ; tocōrōde , fanomi fucai tōga de aru mōi to vomoi marafuru fari nagara, ten nen sono nozōmi gavocōru tōqi ; tōniocu , xiny , sone ni nando no tōga ni nāru fōdo no nen gami va miva qezu xite tori majieta coto mo arō fōdoni : Deus no mi maie ni arū gotoqu ni aravaxi marafuru .

R. Nanātçuno , mortal tōga no vie no aiarni vo mōxi aravaxi marasūrurū ni : māzū ichi bān ni taixite varacuxi fito iori qīga tçniō chicara no curabemo nai mono to vomo varūru tāmēni , sōno fomaretasāde nīdo cūgai ni tçucūri tēgara vo catari maraxita , ichido no va tçucūri goto bacāri fucōxi no gibān monai no vfo de attani , fito tabi no va tatoieba xibuichi fodo macōto de gozatta rēdomo nocōru tocōro va xōtōcu nari fomonai cōto nareba , fa mazāmano nen dacumi vo foie tçuqete mitata cāra qiearuru xu zuibun macōto ni vqeraruru iōni faicacu itaxi maraxita . futatabi nagara no dai mōcu va fucai tōga de gozat-
ta .

Ma ichīdo va canōta votocō to mixiraruru tame ni nen vo caqēta vonna goto vo vocaita to , mātā ichi ia ni xichi sachīdo zztçu māde to miga tçuiofa vo some āguete iōttari no maie de catari maraxitā .

Mata nani nitçuqe mo , varacuxi va daiichj , mī ni curabete mirēba mina no xu va nandemo nāi , iacu ni tatanu to xintei ni mo vomōi , cūchi de mo vori vori mōxi marafuru .

Mi ni aru ioi cōto mo miō mon no cocōrō de naru fōdo some āguete fito iori ari iō no vie ni navo vomarurū iō ni xūzu no bu ri acu vo itaxi maraxita .

Mata sūgureta jennin to vomouarurutāme fito no me ni
ca-

In conuersationibus autem particularibus & ociosis mendacia officiosa dicere fuit frequentissimum: eorum uero numerus erit sine numero.

Circa ultima præcepta nihil recordor præter supradicta: quamuis enim desiderauerim diuitias, res, & uxores alienas: hoc tamen non fuit animo neque in mentem venit quod iniuste & furtiue huiusmodi acciperem, aut possiderem: sed tantum desiderauit habere res illis similes: unde credo non fuisse magnum peccatum. si forsan quando huiusmodi occurrunt cogitationes, aliquid me non discernente admixtum est cupiditatis aut inuidiæ quod ad peccati naturam pertigerit: de hoc quidquid fuerit, sicut coram Deo est præfens, me accuso.

R. Perueniendo ad declarandum defectus, quos circa septem peccata mortalia comissi: in primis circa primum: ut ab hominibus reputarer uir fortis animo, & robustus uiribus, cui nullius posset comparari, hoc laudis desiderio bis in publico enarraui confictus à me actiones famosas, quas dixi fecisse: una ex illis fuit totale mendacium absque aliquo fundamento ueritatis; alia uero; & si: u. g. habuerit quartam partem ueritatis; cum reliquum naturaliter non esset uel apparet tot inuentiones, & circumstantias illi adiunxi, ut quantam in me fuit procerauerim quod in omni uenturo auditorum illud crederent. materia uero prædicta laudis in utroque casu erat gravis.

Alia uice: ut crederer & cognoscerer uir potens, coram quatuor personis gloriatus sum, me consecutum fuisse quotquot desideraueram mulieres, & quod una nocte septies uel oclies habebam actum consummatum.

Existimaui me etiam in omnibus supremum & quod in meo comparatione omnes homines nullius sint momenti: hoc uero intra me cogitauit, & aliquoties etiam uerbis expressi.

Ex hypocrisi & uanitate cordis, quantum possum laudibus effero id quod in me boni reperitur, ut diuersis artificijs ab hominibus astimer supra id, quod in re sum.

Præterea: ut habear homo perfectus, & excellens uirtute: facio
à con-

caçáru iõni iro iro no jen guiõ vo tçutome marafuru.

Goban ni tcuite.

V Atacuxi ga cugai no mono naréba, amata no xiru fito vo móchi maraxita. só gozaréba, aruiva só. o cáta ni furumai vo úqe, aruiva miga iádo ni fore vo ióbi ioxe, móxi va Nisfon catágui ni, sacázzuqi no jiguiva fei jei no coto naréba, saqe vo .l. goxu vo taburu xi auaxé ga xigues goz tta. sono úchi ni ichinído nomi súgoite, saqe ni ioi fitatte, nani mo voboicenu fodo, fónxó vo cútto vxinai maraxita. maichído va, fanomi fucó va rábenédomo, atamága itai, saqe mo módxí, qi made mo fucóxi sonjerare maraxita.

Aru tòqi mo daijinaru qiacuxu ni fannin miga cataie vógiatte futçuca no aida, fore vo iocuriú itaita tocoróde, fucóxi facanága atte, facamori mo xi, mata sono qiacu vóba jefi tomo to xiite tocácu iottari nagara futçuca ioi itaxi maraxita.

Mata: quaresma ni, ichído, xiqi no je jun ni mo ichído gentio no cáta ni vori marafuréba, sono teixu vo xóban xite nicujiqi vo itaxi maraxita.

Sono úie ni fando canái nagara fancta Igreja, no ichi jiqi je jun to mófu vo iaburi marax tá.

Mata von jiqi tamen no tçuíõ vo tamóchi maraxéide, sòre ni tçuqete fai fai fucóxi zzutçu súgoxi maraxita.

Xit-

à consilio multa exercitia virtutis coram hominibus, ut videantur ab eis.

Circa gulam.

Cum ego sim homo satis notus habeo profecto multos amicos. cum ergo hoc ita se habeat, vel ad eorum domus ab illis inuitatus, vel eo quod ego illos ad domum meam vocem, aut denique, quia secundum consuetudines Laponia est ordinarium vini potus conuiuium, se se mihi obtulerunt multas occasiones bibendi. inter illas verò, semel, aut bis, ita excessi, ut vino immersus totaliter iudicium, & sensum amiserim. semel vero; & si non tantum biberim; caput verò mihi dolebat, & vinum etiam euomui, cor etiam, & iudicium aliquantulum est laesum.

Alio etiam tempore, cum ad me venissent duo vel tres hospites graues, per duos dies illos detinui: cumque aliquid obsonij haberem, duorum dierum conuiuium illis exhibui, sicque illos ad bibendum prouocavi, ut quatuor simul, illis diebus fuerimus ebrj.

Cum contigisset me esse in domo gentilium, tempore quatuor temporum, semel cum domino hospitij carnes comedi; semel etiam in quadragesima.

Præter hoc: cum a ias possem ieiunare, bis vel ter frægi ieiunium ecclesiasticum.

Circa temperantiam etiam cibi potus, & somnij, illam non habui; quin potius sepe in parua materia excessi.

Cir-

V Arera xiqi no mono no fūga iōte, iūzzuri cāre cōre, nivacani fucujin ni narareta vo mite: fate va miga cōto no ūie bacāri ni fūga varuīga, qiocnāi to zonjite: qīga tçumātte: fucō canaximi, ta no tacāra vōba fone mi maraxita.

Sōno fōca aru fito no cūji nitçūite, mi va sōno fiqi xite, cā-tçu fōdo coreocu jtasō to iacu sōcu xitarēba: zuibun sōre ni nen vo ire, naru fōdo fataraita rēdomō, sōno cūji vo xii tādafu aida ni quānbun no vairo, vel, maïto vo tōri maraxita.

Iifi no xōsa ni taixite.

V Atacūxi teppō gufuri vo tçucuru mōno de gozarēba, Holanda no herejes cai zōgunin ni sōno cusūri vo vri, sono vie fiōrō teppō sono tama, ixibiia, cai xen no dōgu vo mo mina tāzzune ūdaxi, sōno tameni cai maraxitē gozāru. tocaen arera va corobi Christian to, māta cai zōcu no mōno narēba, sadamete faïoni mōxita cōto vo vri, tçuzu furu ga von imaximē de gozarō to, sui fat itaxi nagara ionen no aida ni xi tçuzzuqi maraxita.

Mata ima no faïaru Christian no samatāque nitçūite, mūga atari ie buguiō ga qite, gaibun Christian xu ni padre tāchi ni iādo vo cāxi, sōre ni auare mai to no fan vo fuie, māta cōre vo navo catō sadamnru tame ni xei mōn no iacu focu vo faxeraruru tocōroni, vare mo sono iacu focu voxi, tonari no mono ni mo dōjen no iqen ocuvaie maraxita.

Cōre va fando de gozatta ni, ichīdo va cami fotoqe ni caqete cō itafu mai to xei mon tate to ijtçuqerareta sacai ni, mi va cāmi fotoqe va nini tatazu, fon no xei mon no dai mocu de nai tocorōde tçuīde ni tōgueīdemo daiji aru mai to zonjite gentio no buguiō vo tabacaru tame bacāri ni tate maraxita. ichido va, fate, fon no Deus ni caqete

Circa inuidiam.

Videns homines in qualitate mihi similes, ex eorum bona fortuna, vel ob hereditatem aliquam, aut ex alijs repente diuites factos esse, non valensque sustinere, meam tantum malam esse fortunam: corde oppressus, & valde contristatus habui inuidiam de diuitijs alienis

Præterea: cum ego causam cuiusdam hominis, & liteni suscepissem, ut eius partes agerem, & promissem, me usque ad victoriam illum adiuturum; etiam si accurate, & diligenter quantum potui, laborauerim, antequam eius causa iudicaretur, dum erat in litigatione, valide me subornauit.

Circa opera misericordiae.

Ego puluerem tormentarium conficio: cum ergo ita sit: hereticis & pyratibus Holandis vendidi huiusmodi puluerem; illis etiam ministravi querendo victu alia, scilicet, & glandes seu globos tormentarios, & tormenta & alia instrumenta bellica. cum vero illi sint, tum heretici, tum pyratæ, determinasse huiusmodi prædicta vendere, & in his illis adiuuare & ministrare esse in lege Dei prohibitum credens, per quatuor annos continuos illud exercui.

Præterea: cum circa feruentem modo Christianorum persecutionem, venisset ad nos quidam minister, faceretque magnas diligentias, ut subscriberent omnes, se religiosos non esse recepturos, neque cum illis communicaturos: ad hoc etiam firmiter statuendum faceret illos, hoc promittere, & sub iuramento: non solum ego prædicta confeci, & promisi; sed etiam dedi consilium vicinis meis, ut & ipsi similiter facerent.

Hoc autem ter accidit: semel autem cum per Deos & idola prædictum iuramentum facere præcepisset, videns Deos gentilium & eorum idola nullius esse valoris, & consequenter per eos iuramenta facta non obligare (cum id quod non est, fundamentum iuramenti non possit esse) ut possem tamen regis ministerium prædictum fallere: quo significavi sensu, iuramentum, & promissum

H

mis-

qète ìgue no xeimono o tate ta rēdomo, miga zōnbun ni va: padre fama ni iādo vo cāxi von mi vo mēxi tçuca varuru cōto mottōmo goiqten no ūchi de gozarē domo; go vōqite nō von ūchi de gozanāi tocōrōde, inōchi vo tafucāru tamēni, sōno xeimon o tate temo xemete fucō va consciencia ni cacāru maj to vomōte tçucamatçut-tē gozaru. ichido mo mata: mura no votonā buguiō no dai ni sō faxerareta niioŧte, butaxinami ūqito xita iacufocu bacāri, vomōte muqi no fan o suie faxerare maraxita reba, varēga mōxita gotoqu, ſando tomoni itaxi, mata ſurēba atte mo fucāi tōga de gozaru maito taninni fixxito mōxi maraxita. ima mādē cōno bun ni, tçucamatçuttā ga, jingō nīgo va, guioi xidaini itaxi maraxōzu.

Sōno fōca vare va daiacunin de gozaru niioŧte ſadamētē mixiranu, mi ni voboïenu tōga vovō gozarō zuredomo, voboïeta bun va mōxi aravaita mādē de gozaru. corera miga fucāi aiamaŕi de gozatta tocōrōde, deus no go miō dai ſono tōga no tçucunōi, von iuruxi, ìgo notāmē no go qēōde vo tçuxinde tanomi tatematçuru.

P. Vōxerū gorōqu mottoimo tōga nō cāzu mo fucāfa mo icāi cōto narēdomo, xintei iōri ſore vo ichiichi cōquai xi, futatabi vōcāfu maj to vomōi qitte, mina ſitorçumo nocōſazu arauavaxi attra: no?

R. Nacanāca nanīga Deus no go dai ni aiamaŕi vo cacuxi maraxōzo?

P. Saraba caiōnaru cazucazu no fucāi tōga no von iuruxi Deus no muriō quō dai mufen no von jiſi notame ni va ito iaſu cōto gia tocōrō de; ſono bun cocoroicare.

Sari nagara ſucoxi zzutçu no cocoroie ga iru: māzzu muſuco dono no vāzzurai no jibun ni nido iamabūxi vo iō-bi iōxe, nōri qitō vo ſaxe, ſūda maburi vo caqe ſaxeta nitçuite, nauo mata ichidō ni cani ſorōqe vo tanomō-xā zōnjite ſo itaita cōtō gozaru: ſore va cōquai to, mā-ta futabi itaſu maj tono cacūgo no vie ni; mixirareta xū no matē de xinauofāide va.

Māca gentiō dera ni jtte jūnen xita cōto no vie ni, ano tocoroie mōdori arō tōqi va ſon no Chriſtian degozaru ano gentio iori mixiraruru tanteni ſore teraie iqarēōzu vo tomo

missionem feci. Semel vero etiam si per verum Deum iuramentum fecerim, consideras tamen patribus hospitium præbere, & cum illis communicare, & illis inseruire non esse rem sub præcepto, etiam si sit vere sub consilio, credensque ob hoc non esse graue peccatū iuramentū facere circa rem huiusmodi ad saluandam vitam: ideo prædictum iuramentum fateor protulisse. Iterum verò cum caput nostra villa loco ministri regis prædictas diligenter faceret absque præcautione & sagacitate leuiter promissionem facere cogebat, & subscriptionem tantum in exteriori: unde ut prædixi, non solum quod ad me attinebat hoc feci; sed dixi resolutorie non esse peccatum mortale hoc facere. usque modo sic processit; deinceps vero faciam secundum quod vestra paternitas ordinauerit.

Præter hæc autem; cum ego magnus sim peccator peccata quæ non cognosco, & quorum non memini erunt multa; sed prædicta sunt de quibus sum recordatus, & quæ confiteor esse maxima. & de quibus à vestra paternitate ministro Dei peto pœnitentiã, veniam, & absolutionem, & in posterum vestrum consilium humiliter etiam postulo.

P. Profecto, sicut dicis, peccata tua sunt multa & grauissima; sed & si ita sit, pœnitendo tamen de singulis ex intimis cordis, & cum firmissimo proposito non reincidendi, omnia nullo dempto dixisti non esse ita.

R. Ita est profecto: quare enim Dei substituto abscondam aliquem ex meis defectibus?

P. Cum ergo hoc ita sit: venia peccatorum est facillima, infinita & immensa misericordia Dei; et ita debes intelligere.

Sed sunt aliqua aduertentiæ necessaria. in primis circa hoc quod est vocasse ariolos tempore infirmitatis filij et fecisse deprecationes gentilicas, et nomina infirmi collo, et domi appendisse, semel cum spe et confidentia erga Deos gentilium: est necessarium; præter pœnitentiã, et propositum non reincidendi; quod fiat per te satisfactio coram ijs, qui de hoc notitiam habuerunt.

Præterea circa hoc quod est intrasse templum idolorum, et ibi gentilicas deprecationes fecisse; quando reuerteris ad illum locum ut illi gentiles sciant, te esse Christianum: quando huiusmodi

mo xezu, mata cãmi fotòqe no còto vo fòbi xerareô tò-
qi mo vqçgavanu nòminarazu, caiette christian no fon-
no Deus no von voxie bacãri ichi sùgureta xu de gozaru
to, sono gentio no maiè de móxi furaxiarãide nara-
nu.

Sòno lùe: tànnin Christian no còto vo foxiri Deus ni xai-
xite accò zògonho faqu mòno ni aiaròzuru tòqi va, sòno
voncata no uon fomareno nozòmì ní mòie tatte, gentio
no mafò vo sãgue fãnde, tada Deus no minori no còto
vo fòme àgüerareide va. sòno foca camaite, ioi cãga-
mi vo mixeraruru xu no còto vòba ai foxiri aru na; qec-
cu forerano miòqiò vo manabi, Deus no gonaixò ni
ai tatematçuraruru iòni xei vo ire, von taiori vo tanomj
tatematçutte id gozarò made.

Niban nò go voqite nitçuite: fonata mo tate, fito ni mo
faxeatta fora jci mon de tanin vqerareta fon, ata vòba,
tçui navofãide canavãnu: xifai va fore vo xei de tógã
no von iuruxi catçute gozaru mai.

Mata xutomègo to nacãnavòri xite tagai ni maie 'no aia-
mari vo còi, ma ichido faiònaru favari ga nai iòni xite co-
fo iocarozure.

Mata iuruxi vo còini iarareta fito to naca vo navòxi, sòre
to cotòba vo cavani. maie no qigacariga iamuru iòni
mefareio.

Vòtto no àru vòdna bexxite, vazãto co vo voròxi, fumi
corofu tò va nafaqe nai, jifi mo mixerãnu cocòro no xiru-
xi deã tocòròde ima iòri nòchi go facarai ni macaxete,
tatoi, catçuietemo, futatabi sò itafu mai to vomoi fada-
meare.

Nhòbò ni torò to iùte fubon no vòdna vo votoxiatta cò-
to no tógã va, sòno iacufocu vo tóguezu xite iurufa-
re mai to cocoroieãre. tãdaxi iosùgavariga àtte, sò na-
ranu ni voite va, xemete sono cavãri ni nai no còto vò-
ba sòno vonago ni iarareide va. vonajiqu: iro iro no
iacufocú de tabacatta fubon no vonãgo ni, sono iaculocu
ni xitãgatte tçutòme vo mefareio.

Zonji nagara nusúda mono vo iafui ne ni ficarete caitòru
coto va naranu niorte, sono coto ca, sono atai fòdo no cò-
to ca nuxi ni cãiefaide cana vanu.

Fide

pergent ad sua templa ; illos ne comiteris : quando verò audieris illos collaudantes suos Deos, & idola, non solum non assentias ; sed potius laudes, & supremam, & veram doctrinam dicas legem veri Dei, & hoc coram ipsis gentilibus publice.

Præter hoc : si forte aliquos de rebus Christianis murmurantes, vel contra Deum blasphemantes, audieris & obuios habueris, accensus zelo laudis maiestatis Dei & despiciens, & conculcans diaboli scētas, est necessarium quod laudibus efferas legis sanctæ Dei diuina mysteria. insuper caueas ne murmures de personis virtuosis, quæ bonum exemplum ostendunt ; imo earum exempla imitans, procura placere Deo, & ad hoc diuinum auxilium si implores erit bonum.

Circa quintum præceptum : est necessarium restituere damna & præiudicia, quæ alijs superuenerunt ex tuis falsis iuramentis, tam ex his, quæ tu fecisti ; quam ex his quæ facere fecisti, si hoc ita non facias ; non erit peccatorum venia.

Etiã est necessarium, quod amicitiam facias cum iua socru. erit etiam bonum quod ad inuicem præteritorum veniam petatis & faciatis sic, ut deinceps non sint inter vos præterita obstacula.

Facias amicitiam cum illo qui ad petendam veniam ad te misit, & ipsum alloquaris & ita facite ut cessent, quæ antea cor vestrum lēdebant.

Mulier coniugata, quæ prolem abortiri facit, aut filium iam ortum conculcando occidit, est signum quod sit crudelis, & quid sit cor misericors ignoret : vnde in posterum te Dei providentiæ subiiciendo, etiam si fame pereas, debes proponere quod hoc amplius non committes.

Credas etiam, remittenda tibi non esse peccata, quæ commisisti deflorando virginem nisi ipsi factam sponsonem adimpleas si nõ sit ita mutatus status rerum ; quod hoc sit iam impossibile : tunc enim sufficiet si præbeas prædictæ feminae alias debitam satisfactionem. Ea quæ promisisti alijs virginibus cures iuxta promissiones factas adimplere.

Qui a emere res furatas, eo quod vili pertio venduntur, non potest licite ferri, debent eadem res, vel res equalis valoris dari eorum domino.

Fido no ribai vo tòri motòmoru va von imaximè de gozàru niioŧte, mòtògàne to màta sòno canè de aqinli ſurèba canarazu mòqete arozuru ri vomo tòtte; nocòri vòba ſore ſore no nùxi ni mòdoſaide, tòga no von iuru-xi ganài, to Sancto Auguſtinho no mi cotòba de gozàru.

Saiban meſaruru damiò no cacurete tòtra mòno vo caic-xi, màta sòno iichi no mòno ni toraxèta mòno mo sòno-arùji ni tori cãiefaxeide canavanu. tocacu fito ni nãita àta vòba vni mùni navoſaide naranu to cocoroicete nanto nari-tomo sòno bũn meſareio.

Màta fito no vie vo jaſui xi, ſòno còto vòba varè fata tòrinaſu vomòtte, sòno fito menbocu ni auareta ſonqega nando vo, catàtta xu no maiè de ij mòdoſanu cocoròga àru aida ni sòno tòga no von iuruxi va iomo gozàru mai to cocoreiare. Nacàgoro vo iũte chiin no aida ni guijet vo meſareta tocòròde, nàru fòdo ſono chiũto nãcãnavòxi xite io gozarò mãde.

Màta fito no tagai no nãca vo chigãvaxèta còto, tengu no iacu ni nita xiiò ſucãi tòga de vògiatta tocòròde, ima iorì nòchi sò xeide, maie no nacachigai vòba chicaru no voioibi ſaicãtu xite, navòſaruru iõni faxerareio.

Fito no ſiqi meſareta niioŧte vãiro ni uqera coto: màta nani ni tçuqète mo vãiro maito tò iũ tocoro va: ſuna vãchi ſidò ni toraruru tocòròde, tãda sòno fataraqì ni ai cãnòra bun vo tòtte, nocòru vòba toraxeta mòno ni caicfaide va no guioi de gozàru.

Padre ni iãdo vo cãſu mai to miſama no xei mon niçquũte: mazzu; cãmi fotòqe va nande monãi coto na rãdomo, gen-tio domo, buguiò, tònno, goxò ſama mademo mina no vomo varuru iò va, ſadamète tatoicba Atãgo fachi mãn, Amida, nandoni caqete Nanbanbõzu ni iãdo vo cãſu mai to xei mòn xita mòno dòmno va mo ſaia Chriſtian de nã; xemète iovãi Chriſtian de, vonòzzucãra ſaiò maie nõ gotoqu ni narò to micãguutte iuaruru ſazu de gozaru: tocòròde: abunãi xei mònto zõnji mãraſuru.

Ni-

Vsuras verò accipere est res à Deo prohibita : vnde accipiendo tibi tantum capitale , & id quod si prædictis pecunijs negotiatus esses fuisses lucratus , reliquum dominis respectiue est necessarium restituere ; sin minus iuxta Sancti Augustini verba non potest esse peccatorum remissio .

Necessarium est restituere domino cuius reddituum administrationem habes , ea quæ occulte ab illo abstulisti , & etiam præiudicia & damna proximo illata est necessarium in omni euentu reparare : vnde tu debes similiter facere

Dum non sit reparatio sanæ proximi , quæ denigrata est tuis murmurationibus ex iuditio temerario prouenientibus coram eisdem , quibus eius defectus enarrasti & male loquutus es ; considera tuum peccatum non esse remittendum : vnde hoc facias . & bonum erit , si cum illo de quo murmurasti , & es tuis inimici , amicitiam facias , & ad hoc iuxta vires diligentiam adhibeas .

Inter amicos seminaſſe discordias , & illos feciſſe inimicos , fuit peccatum & offitium ſimile diabolico : vnde in poſterum vide ne hoc facias , ſed adhibito diligentiam vt illi inter ſe iteram amicitia copulentur .

Ea quæ ex ſubornatione accipiuntur , ſiue ex eo quod alicuius ſiant partes , & propter quoduis aliud ſubſidium proximo collatum , iniuſte accipiuntur : vnde accipiendo tantum ea quæ pro iuſto labore debentur ; reliquum iuxta Dei mandatum debet ſuis Dominis reſtitui .

Circa iuramentum de non præſtando hoſpitiũ religioſis : quamuis Dij gentiliũ & eorum idola nihil ſint , gentiles tamen & miniſtri regis & ipſe rex , omnes credunt , quòd illi , qui iurant per Deos & idola gentiliũ Martem videlicet , & Amidam & alios , ſe religioſos non eſſe recepturos ; vel non ſunt Chriſtiani , & ad minus , quòd ſunt tam debiles Chriſtiani , quòd ſine alia diligentia , naturaliter ad priſtinas ſectas conuertentur : vnde quia prædictum ſcandalum ex tali iuramento ſequitur : reputo illud periculoſum .

Se-

Niban no va Dens ni cãqete de gozãtra to ; fari nagãra padre ni iãdo vo cãxi , sono iã vo canaiũru cõto va sãbet go iqen no xõfa no ùchi bacãri de gozarẽ domo , xi avaxe niotte va go vòqite no cãguiri ni iri marafaru. tatòvãba , vãga go-xõ ca tãnin no goxõ votafucaru tãme ca padre vo iõbi iõxe fõre ni auãide vano jibũn ni , inõchi vo vxinõte mo , arãba padre vo iõbaide canavãnu to no go voqite gãa tocorõ de nani noiõ ga atte mo , voxinabete padre ni iãdo vo cãfu mai tõno xcimõn no daimõcu va nãrĩ sõmo nãi cõto to zonji marasũru .

Sãnbãn no iacufocu nitçũite mo tãriacu vonaji cõto to vomõi marasũru . tocacu miga funbet va aravãita mãde de gozãru .

AD 1672111

Secundum verò iuramentum per verum Deum de non recipiendo religiosos, & cum illis non comunicando: etiam si regulariter huiusmodi facere, sit tantum sub consilio; aliquando tamen transit ad preceptum: v. g. quando ad saluationem proximi vel propriam est necessarium vocare religiosum, & cum illo communicare, tunc etiam cum periculo manifesto vite, est preceptum de illo vocando: vnde absolute & generaliter iurare, quòd numquam sacerdotem recipies, videtur materia de qua non potest iuramentum fieri.

Idem quasi faciendum est iudicium circa subscriptionem, & promissum tertij generis. & hæc sunt quæ secundum meum sentio iudicium.

66
ERRATA SIC CORRIGE.

Pagina 4. linea 11. muxi lege móxi.

pag. 4. l. 18. t̄ucar̄cutta . l. t̄ucamat̄cutta . pag. 4. l. 27.
t - meni . l. tameni . pag. 8. l. 25. dezaranu . l. de gozaranu .
pa. 9. l. 11 quam . l. quas . pag. 11. 13. consum̄sit . l. consum̄-
psit . pag. 11. l. 22. tolle interrogationem . pag. 12. l. 7. tolle ,
pag. 12. l. 14. iennin . l. iennin . pag. 13. l. 7. cor̄seruationem . l.
conseruationem . pa. 16. l. 2. tōga no . l. tōga vo . pag. 16. l.
29. fino . l. fito . pag. 16. l. 35. vomōrte . l. vomōte . pag. 18.
l. 14. jonjite . l. zonjite . pag. 24. l. 1. voo . l. von . pag. 24.
l. 6. tolle , inter faca fama & , ni , & die , faca fama ni . pag.
26. l. 7. caierarenu . l. caiesarenu . pag. 30. l. 1. varacuxi . l.
vatacuxi . pag. 31. l. 12. no . l. vo . pag. 34. l. 16. jotte . l. iotte .
pag. 36. l. 11. t̄cz̄zuqete . l. t̄cz̄zuqete . pag. 36. l. 24. fa-
xcmio . l. faxerarcio . pag. 38. l. 13. tobi . l. tabi . pag. 42.
l. 15. vavanu . l. avanu . pag. 42. l. 24. coro . l. cocoro . pag.
46. l. 22. vafurerarera . l. vafurerarera . 52. l. 17. tcniō . l.
tcuiō . l. 31. tcuq̄e mo . l. tcuq̄ete mo. 56. l. 9. xij tadafu . lxi
tadafu . l. 12. zogunin . l. zocunin .

AD 162211